

SYSTÉMOVÁ PODPORA
INKLUZIVNÍHO
VZDĚLÁVÁNÍ V ČR

www.inkluzie.upol.cz
CZ.1.7./1.2.00/43.0003

Výstup projektu

„Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR“

Kvalifikovaný odhad finanční náročnosti podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR

© Kolektiv autorů,

Univerzita Palackého v Olomouci, Člověk v tísni, o.p.s.,

2015

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah

1. Úvod	3
2. Odhad četnosti využití služeb asistenta pedagoga	5
2.1. Předpokládané náklady spojené s poskytováním služeb asistenta pedagoga	7
2.1.1. Odhad četnosti žáků se SVP ve stupních PO	7
2.1.2. Modelace finančních nákladů na služby AP v systému poskytování PO	9
3. Odhad finanční náročnosti intervence nad rámec standardní výuky	17
4. Úprava prostředí	20
5. Odhad nákladů na další vzdělávání pedagogických pracovníků.....	22
6. Odhad nákladů didaktických, speciálních didaktických a kompenzačních pomůcek.....	25
6.1. Pomůcky pro žáky se sociálním znevýhodněním	27
6.2. Pomůcky pro žáky se zrakovým postižením	29
6.3. Pomůcky pro žáky se sluchovým postižením	31
6.5. Pomůcky pro žáky s narušenou komunikační schopností	32
6.6. Pomůcky pro žáky s tělesným postižením.....	34
6.7. Pomůcky pro žáky s mentálním postižením	37
6.8. Pomůcky pro žáky s poruchou autistického spektra	40
6.9. Pomůcky pro žáky se specifickými poruchami učení a chování	42
7. Závěr	45
Příloha: Úvodní studie zavedení celoplošného modelu půjčoven kompenzačních pomůcek pro žáky se zdravotním postižením v běžných školách.....	48

1. Úvod

V rámci projektu „Systémová podpora inkluzivního vzdělávání“ (SPIV) je zpracováván soubor výstupů zaměřených na implementaci systému podpůrných opatření ve vzdělávacím systému ČR. Ústředním výstupem projektu je Katalog podpůrných opatření, který představuje ucelený soubor prostředků podpory dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (dále také žáků se SVP) od předškolního po vyšší odborné vzdělávání. V rámci projektu taktéž vznikla řada výstupů analytického a expertního charakteru, které mají sloužit k podpoře implementace systému podpůrných opatření do praxe škol a školských zařízení. Jedním z dílčích výstupů je i tento materiál, který přináší poznatky o finanční náročnosti podpůrných opatření předpokládaných ve školském zákoně.

Zákon č. 82/2015 Sb. novelizující školský zákon (561/2004 Sb.), který nabyl účinnosti dne 1. 5. 2015, zavádí nové pojetí podpory žáků se SVP, tzv. podpůrná opatření (dále také PO). Ustanovení upravující problematiku vzdělávání žáků se SVP mají odloženou účinnost k 1. 9. 2016. Z textu přijaté normy vyplývá, že jedním z klíčových opatření nutných pro úspěšnou realizaci nového modelu poskytování podpory žákům se SVP bude stanovení normované finanční náročnosti podpůrných opatření. Zákon Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ukládá v ust. § 19 písm. b) stanovit vyhláškou: „*u podpůrných opatření druhého až pátého stupně pravidla pro jejich použití školou a školským zařízením a normovanou finanční náročnost pro účely poskytování finančních prostředků ze státního rozpočtu podle tohoto zákona*“.

Předkládaný materiál je vypracován s cílem poskytnout MŠMT rámec pro odhad finanční náročnosti podpůrných opatření i předpokládaný celkový objem finančních prostředků, které bude třeba na finančně nejnáročnější podpůrná opatření vynaložit v rámci jednoho školního roku. **Všechny uvedené výpočty se vztahují na vzdělávání všech dětí, žáků a studentů s potřebou podpůrných opatření bez ohledu na formu vzdělávání.** Materiál navazuje na další dílčí výstup projektu SPIV s názvem *Očekávané rozložení četnosti SVP podle stupňů podpory*¹, ve kterém byly na základě analýz statistických údajů, kvalifikovaného odhadu pracovníků školských poradenských zařízení a šetření realizovaných ve školách stanoveny odhady počtů žáků se SVP (s potřebou podpůrných opatření) diferencovaných do stupňů dle míry potřebné podpory (1 až 5).

Údaje o předpokládaných počtech žáků s potřebou podpůrných opatření diferencovaných dle jednotlivých stupňů podpory uvedené ve výstupu *Očekávané rozložení četnosti SVP podle stupňů podpory* byly použity v tomto materiálu k odhadu celkových nákladů spojených s poskytováním podpůrných opatření s finančním nárokem (např. služby asistenta pedagoga a intervence nad rámec běžné výuky).

V jednotlivých kapitolách jsou podrobně popsány odhady finanční náročnosti následujících podpůrných opatření:

- služby asistenta pedagoga,
- intervence speciálního pedagoga, psychologa či jiného pedagogického pracovníka,

¹ Kol. autorů: *Očekávané rozložení četnosti SVP podle stupňů podpůrných opatření*, Olomouc: Univerzita Palackého, 2015. Dostupné na: <http://www.inkluzie.upol.cz/portal/>

- základní úprava prostředí třídy a školy (nejedná se o kompletní zajištění bezbariérovosti školních budov),
- didaktické a speciální didaktické a kompenzační pomůcky

Dále je také uveden odhad prostředků vynaložených na zajištění nezbytného vzdělávání pedagogických pracovníků spojeného s poskytováním podpůrných opatření žákům se SVP.

Je nezbytné zdůraznit, že:

- Předkládaná výše odhadů nákladů uvedených v tomto materiálu není odhadem nárůstu finančních prostředků vynaložených na podporu žáků se SVP oproti současnému stavu.
- Jedná se o odhad učiněný na základě očekávaných počtů žáků, kterým podle novelizovaného školského zákona bude náležet podpora prostřednictvím podpůrných opatření.
- Platí však, že odhadovány jsou náklady na poskytování podpůrných opatření dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělávaných jak v prostředí tzv. běžných škol, tak ve školách speciálních, tj. podstatná část dále uvedených nákladů tvoří součást již současných nákladů na vzdělávání těchto žáků.
- Současné celkové výdaje na podporu vzdělávání žáků se SVP nejsou veřejně dostupné, takže údaje zde uvedené nelze se současným stavem porovnat.
- Část z dále uvedených nákladů nepředstavuje každoroční mandatorní výdaj, ale náklady jsou rozloženy do více let (typicky u pořízení dražší pomůcky s delší dobou životnosti). Některé druhy nákladů (asistent pedagoga, intervence) jsou opakujícími se ročními náklady.

2. Odhad četnosti využití služeb asistenta pedagoga

Služby asistenta pedagoga (dále také AP) jsou jedním z nejnákladnějších, zároveň však také nejefektivnějších podpůrných opatření. Při výpočtu předpokládaných nákladů spojených s poskytováním tohoto podpůrného opatření bylo vycházeno z kvalifikovaného odhadu týdenní hodinové dotace diferencované do stupňů podpory.

Odhad byl učiněn na základě empirických poznatků o potřebách dětí a žáků (dále jen žáků) s jednotlivými druhy zdravotního postižení a sociálním znevýhodněním získaných od odborníků ze školských poradenských zařízení, kteří mají s identifikací potřeby zajištění služeb asistenta pedagoga dlouholeté zkušenosti. Jedná se zároveň o odborníky, kteří působí v odborných komisích krajských úřadů zřízených za účelem rozhodování o udělení souhlasu se zřízením funkce AP a stanovení výše finančně podpořeného rozsahu úvazku AP na základě žádostí škol.

Rozsah úvazku AP v rámci jednotlivých stupňů je zároveň upraven dle typu školy, kterou žák navštěvuje. Na základě souhrnných údajů ze zahajovacích výkazů byl pro jednotlivé druhy postižení stanoven podíl žáků vzdělávaných formou individuální integrace v běžných školách a žáků vzdělávaných ve školách resp. třídách samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením (dále jen speciální třídy/školy).

Navrhovaná maximální týdenní hodinová dotace služeb asistenta pedagoga v případě žáků se SVP vzdělávaných v běžných školách je uvedena v tabulce č. 1. Jedná se o maximální časovou dotaci, v kompetenci pracovníka školského poradenského zařízení bude možnost doporučit i nižší než maximální časovou dotaci pro daný stupeň, shledá-li, že je to v souladu s nejlepším zájmem žáka. Rozsah úvazku se také bude odvíjet od celkového počtu vyučovacích hodin dle učebního plánu. V rámci navrhované maximální týdenní dotace je rozlišena přímá a nepřímá činnost.

Tabulka č. 1 Navrhovaná maximální týdenní hodinová dotace AP v jednotlivých stupních

Stupeň PO	Maximální počet hodin týdně		
	Přímá	Nepřímá	Celkem
1	0	0	0
2	2	1	3
3	15	4	19
4	30	10	40
5	30	10	40

Pro výpočet ročních nákladů spojených s poskytováním služby asistenta pedagoga byla použita superhrubá mzda (zahrnující sociální a zdravotní pojištění, které odvádí zaměstnavatel, a zákonné pojištění) asistenta pedagoga zařazeného do 6. platové třídy (hodinová sazba 90 Kč včetně odvodů a zákonného pojištění) a 8. platové třídy (hodinová

sazba 124 Kč včetně odvodů a zákonného pojištění) vycházející z platových tříd a tabulek pro pedagogické pracovníky pro rok 2015. Plat asistenta pedagoga je počítán na celý kalendářní rok, tj. na 52 týdnů v roce dle počtu hodin navržené maximální týdenní hodinové dotace pro jednotlivé stupně podpůrných opatření. Roční superhrubá mzda AP v jednotlivých stupních dle platové třídy je uvedena v tabulkách č. 2 a 3.

Tabulka č. 2 - Souhrnná roční částka superhrubé mzdy AP při navrhovaných týdenních dotacích 6. platová třída

Stupeň PO	Roční superhrubá mzda AP
2.	13 980 Kč
3.	88 538 Kč
4.	186 396 Kč
5.	186 936 Kč

Tabulka č. 3 - Souhrnná roční částka superhrubé mzdy AP při navrhovaných týdenních dotacích 8. platová třída

Stupeň PO	Roční superhrubá mzda AP
2.	19 403 Kč
3.	122 855 Kč
4.	258 704 Kč
5.	258 704 Kč

V případě žáků vzdělávaných ve speciální škole/třídě jsou na základě dlouhodobých poznatků o organizaci vzdělávání v této formě speciálního vzdělávání žáků se zdravotním postižením navrhovány následující týdenní časové dotace služby asistenta pedagoga na stanovený počet žáků:

3. stupeň – 1 AP v rozsahu úvazku 19 hodin týdně (15 hodin přímá pedagogická činnost + 4 hodin nepřímá pedagogická činnost) na 10 žáků.

4. stupeň – 1 AP v rozsahu úvazku 40 hodin týdně (30 hodin přímá pedagogická činnost + 10 hodin nepřímá pedagogická činnost) na 6 žáků.

5. stupeň – 1 AP v rozsahu úvazku 40 hodin týdně (30 hodin přímá pedagogická činnost + 10 hodin nepřímá pedagogická činnost) na 6 žáků.

Odlišný způsob výpočtu v případě speciálních škol a tříd reflektuje skutečnost, že ve speciálních třídách je snížený počet žáků a zároveň jsou zde vzdělávání výhradně žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (se zdravotním postižením). Pokud by byl pro asistenty pedagoga ve speciálních třídách použit stejný postup jako v případě běžných tříd, počet asistentů pedagoga ve třídě by se blížil (v případě žáků s těžšími handicapem by se rovnal) počtu žáků ve třídě, což by nebylo žádoucí z ekonomického ani pedagogického hlediska.

2.1. Předpokládané náklady spojené s poskytováním služeb asistenta pedagoga

Stanovení očekávaných nákladů na úhradu mzdy asistentů pedagoga v systému poskytování podpůrných opatření nutně vychází z (kvalifikovaného) odhadu četnosti rozdělení žáků se SVP do stupňů podpory – přesněji očekávaného využití podpůrných opatření v různých stupních podpory.

Velkou neznámou systému však zůstávají (zejména) **následující aspekty, jež budou mít po účinnosti novely školského zákona vliv na stanovení konečného/potřebného/nutného počtu asistentů pedagoga:**

- a) Právní úprava přiznávání PO – zahrnující podporu pro skupiny žáků, kteří dosud neměli status zdravotně postižených či sociálně znevýhodněných, včetně role revizních zpráv a jejich vlivu na sjednocení rozhodovacích činností ŠPZ,
- b) Role správního soudnictví, případných antidiskriminačních sporů ve věci (ne) přiznání PO asistenta pedagoga,
- c) Forma vzdělávání žáků se SVP/potřebou PO v různých typech škol (běžná, speciální třída, škola samostatně určená pro žáky se ZP...),
- d) Demografický vývoj v ČR (počty žáků vzdělávaných ve školách ČR včetně počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami).
- e) Objem dostupných finančních prostředků na mzdy asistenta pedagoga.

Výše uvedené faktory budou rozhodovat o počtu AP, jež bude v příštím období k dispozici ve vzdělávacím systému. Zde uvedené výpočty tak nutně pracují s „modelovými četnostmi“ a „průměrnými či hraničními očekáváními“.

Řešitelský tým projektu SPIV upozorňuje, že v jeho pojetí Katalogu podpůrných opatření nebyl asistent pedagoga „podpůrným opatřením de iure“, ale personálním opatřením, díky němuž je možno vybraný okruh podpůrných opatření poskytovat (obdobně jako další pedagogické profese – učitel, speciální pedagog, druhý učitel ad.).

Model zvolený zákonodárcem však řadí vzdělávání s využitím asistenta pedagoga mezi podpůrná opatření uvedená v § 16 odst. 2 písm. g). Jedná se tedy o opatření nároková, v případě příslušné indikace školským poradenským zařízením a opatření poskytovaná bezplatně (viz ust. § 16 odst. 1).

2.1.1. Odhad četnosti žáků se SVP ve stupních PO

Pro stanovení předpokládané výše nákladů spojených s poskytováním služeb asistenta pedagoga byly použity údaje o očekávaných četnostech žáků se SVP diferencovaných dle stupňů podpory uvedené v tabulce 4. V rámci jednotlivých druhů zdravotního postižení jsou

započítání žáci s kombinovaným postižením (tato skupina žáků není uvedena samostatně), zároveň byla doplněna skupina žáků se specifickými poruchami učení a chování (SPUCH). Jedná o údaj z materiálu SPIV Očekávané rozložení četností SPV podle stupňů podpůrných opatření vycházející z údajů veřejně dostupných z MŠMT k roku 2013. Jedná se o žáky se SPUCH v míře zdravotního postižení. Pro kvalifikovaný odhad počtu žáků se SPUCH ve druhém stupni podpory (SPUCH v míře zdravotního znevýhodnění) nebylo možné získat relevantní data, proto byl pro účely výpočtu použit identický počet žáků jako ve stupni 3. Je pravděpodobné, že skutečný počet těchto žáků bude vyšší, zároveň však mohou spadat i do jiných kategorií SVP (např. sociální znevýhodnění či oslabení kognitivního výkonu).

Odhadované četnosti žáků se sociálním znevýhodněním diferencované do stupňů podpory jsou uvedené v tabulce č. 5. Zde jsou shodně s údaji uvedenými v materiálu *Očekávané rozložení četnosti SVP podle stupňů podpory* uvedeny tři varianty kvalifikovaného počtu žáků s potřebou podpory z důvodu nezdravotních překážek v učení. **Pro účely odhadu nákladů spojených s poskytováním služeb asistenta pedagoga nejsou zahrnuty počty žáků v 1. stupni podpory.** Celkové počty žáků s potřebou podpůrných opatření jsou uvedeny v tabulce č. 6.

Tabulka č. 4 Počty žáků se zdravotním postižením a specifickými poruchami učení a chování diferencované do stupňů podpory

Stupeň podpory	ZP	SP	TP	NKS	PAS	MP	SPUCH	Zdravotní postižení včetně SPUCH celkem
1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	951	984	827	3 417	909	37 416	35 959	80 463
3	952	1 084	1 327	4 070	2 973	16 995	35 959	63 360
4	698	862	1 129	1 568	1 731	3 146	0	9 134
5	439	555	613	439	922	677	0	3 645
Celkem	3 040	3 485	3 896	9 494	6 535	58 234	71 918	156 603

Tabulka č. 5 Počty žáků s potřebou podpory v důsledku sociálního znevýhodnění diferencované do stupňů podpory

Stupeň podpory	SZN – spodní odhad	SZN – střední odhad	SZN – horní odhad
1	-	-	-
2	9 000	25 191	41 382
3	3 500	10 027	16 553
4	-	-	-
5	-	-	-
Celkem	12 500	35 218	57 935

Tabulka č. 6 Celkové počty žáků se SVP ve stupni 2 až 5

Stupeň podpory	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN
1	-	-	-
2	89 463	105 654	121 845
3	66 860	73 387	79 913
4	9 136	9 136	9 136
5	3 645	3 645	3 645
Celkem	169 104	191 822	214 538

2.1.2. Modelace finančních nákladů na služby AP v systému poskytování PO

Při výpočtu předpokládaných nákladů bylo vycházeno z údajů o podílu žáků se zdravotním postižením vzdělávaných v běžných a speciálních třídách/školách. Podíl žáků vzdělávaných v uvedených typech škol zjištěný ze souhrnných údajů ze zahajovacích výkazů škol byl použit na odhadovaných počtech žáků z materiálu *Očekávané rozložení četnosti SVP podle stupňů podpory*. Žáci s těžkým zdravotním postižením evidovaní v zahajovacích výkazech škol odpovídají žákům s potřebou podpory ve stupni 4 a 5, u této skupiny žáků je častější vzdělávání ve speciálních třídách/školách.

Údaje o předpokládaných počtech žáků dle jednotlivých typů škol jsou uvedeny v následující tabulce č. 7.

Tabulka č. 7 Odhady počtu žáků s potřebou podpůrných opatření dle typů škol

Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN - běžná škola	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN - speciální škola	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN - běžná škola	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN - speciální škola	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN - běžná škola	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN - speciální škola
0	0	0	0	0	0
89 461	0	105 652	0	121 843	0
45 579	21 282	52 106	21 282	58 632	21 282
2 549	6 587	2 549	6 587	2 549	6 587
1 315	2 330	1 315	2 330	1 315	2 330
138 904	30 199	161 622	30 199	184 339	30 199

V případě žáků vzdělávaných v běžných školách bylo vycházeno z předpokladu, že služba asistenta pedagoga bude využita ve 100 % případů.

Na základě zkušenosti z praxe však předpokládáme, že službu asistenta pedagoga bude potřebovat např. jen 40 % žáků se sociálním znevýhodněním ve 2. stupni podpory a 50 - 60 % žáků se sociálním znevýhodněním ve třetím stupni podpory. Obdobně lze předpokládat, že ani v případě žáků se zdravotním postižením a SPUCH vzdělávaných v běžných školách nebude služba asistenta pedagoga nutná u všech žáků.

V případě naplnění tohoto předpokladu budou celkové náklady spojené s poskytováním služeb asistenta pedagoga nižší, než jsou údaje uvedené v tabulce č. 8. Zde uvedené údaje však předpokládají maximální, tedy v praxi nejspíše nedosažitelný model přítomnosti AP de facto u každého žáka s potřebou podpůrných opatření vzdělaného v tzv. běžných školách a stanoveného procenta AP ve vztahu k počtu/skupině žáků ve speciálních školách. (Teoreticky však není možno vyloučit ani tento model).

Tabulka č. 8 Předpokládané roční náklady v Kč spojené s poskytováním služeb asistenta pedagoga v 8. platové třídě (v případě běžných škol je v této variantě AP předpokládán u všech žáků)

Stupeň podpory	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální
1	0	0	0
2	1 730 533 584	2 043 732 288	2 356 930 992
3	5 844 674 125	6 644 309 949	7 443 823 261
4	940 564 361	940 564 361	940 564 361
5	439 367 972	439 367 972	439 367 972
Celkem	8 955 140 041	10 067 974 569	11 180 686 585

Uvedený rozsah je však v praxi téměř neuskutečnitelný, zde je uveden pouze jako maximální rozsah teoretické horní hranice nákladů.

Pro další úvahy a modelace **uvádíme ještě čtyři realističtější a zpřesněné modely předpokládaných ročních nákladů na zajištění služeb AP.**

Model č. 1

První model předpokládá služby asistenta pedagoga u 40 % žáků se SZN ve druhém stupni podpory a u 60 % žáků se SZN ve třetím stupni podpory a u 30 % žáků se SPUCH ve druhém stupni podpory a u 40 % žáků se SPUCH ve třetím stupni podpory. **U žáků se zdravotním postižením vzdělávaných formou individuální integrace předpokládá zajištění služeb asistenta pedagoga ve 100 % případů.** V praxi nelze očekávat, že by takový model nastal, je však nutno jej uvést jako teoreticky „hraniční“ mez.

Tabulka č. 9. Zpřesněný model č. 1

Stupeň PO	SPUCH	SzN
2. stupeň	30%	40%
3. stupeň	40%	60%

Tabulka č. 10 Předpokládané roční náklady v Kč spojené s poskytováním služeb asistenta pedagoga v 8. platové třídě (v případě žáků se SZN – 40 % druhý stupeň, 60 % třetí stupeň a u žáků se SPUCH – 30% druhý stupeň, 40% třetí stupeň, ZP v individuální integraci – 100 %)

Stupeň podpory	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální
1	0	0	0
2	1 139 162 357	1 264 441 838	1 389 721 320
3	3 029 911 920	3 509 693 414	3 989 401 401
4	940 564 360	940 564 361	940 564 361
5	439 367 972	439 367 972	439 367 972
Celkem	5 549 006 609	6 154 067 585	6 759 055 054

Model č. 2

Druhý zde předkládaný model předpokládá služby asistenta pedagoga u 40 % žáků se SZN ve druhém stupni podpory a u 50 % žáků se SZN ve třetím stupni podpory a u 20 % žáků se SPUCH ve druhém stupni podpory a u 30 % žáků se SPUCH ve třetím stupni podpory. U žáků se zdravotním postižením vzdělávaných formou individuální integrace předpokládá zajištění služeb asistenta pedagoga ve 100 % případech.

Tabulka č. 11 Zpřesněný model č. 2

Stupeň PO	SPUCH	SzN
2. stupeň	20%	40%
3. stupeň	30%	50%

Tabulka č. 12 Předpokládané roční náklady v Kč spojené s poskytováním služeb asistenta pedagoga v 8. platové třídě (v případě žáků se SZN – 40 % druhý stupeň, 50 % třetí stupeň a u žáků se SPUCH – 20% druhý stupeň, 30% třetí stupeň, ZP v individuální integraci – 100 %)

Stupeň podpory	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální
1	0	0	0
2	1 069 603 267	1 194 882 749	1 320 162 230
3	2 546 491 819	2 946 309 731	3 346 066 387
4	940 564 361	940 564 361	940 564 361
5	439 367 972	439 367 972	439 367 972
Celkem	4 996 027 419	5 521 124 812	6 046 160 950

Model č. 3 a 4.

Třetí a čtvrtý model v případě žáků se zdravotním postižením vzdělávaných formou individuální integrace nepočítá se službou asistenta pedagoga ve 100% případech, ale diferencuje podíl žáků s potřebou tohoto podpůrného opatření dle druhu a stupně postižení. Předpokládané podíly žáků s potřebou služby AP byly stanoveny na základě kvalifikovaného odhadu pracovníků speciálně pedagogických center, kteří zároveň působí v odborných komisích krajských úřadů zřízených za účelem rozhodování o udělení souhlasu se zřízením funkce AP a stanovení výše finančně podpořeného rozsahu úvazku AP na základě žádostí škol.

Podíly žáků se zdravotním postižením vzdělávaných formou individuální integrace s potřebou služby AP jsou uvedeny v tabulce č. 13.

Tabulka č. 13 Podíl žáků se ZP vzdělávaných formou individuální integrace s potřebou AP

Stupeň PO	MP	ZP	TP	NKS	SP	PAS
2. stupeň	50%	30%	30%	20%	30%	50%
3. stupeň	60%	70%	50%	20%	70%	50%
4. stupeň	70%	85%	100%	90%	100%	100%
5. stupeň	100%	98%	100%	100%	100%	100%

Model č. 3 kombinuje zpřesněný model č. 1, který předpokládá služby asistenta pedagoga u 40 % žáků se SZN ve druhém stupni podpory a u 60 % žáků se SZN ve třetím stupni podpory a u 30 % žáků se SPUCH ve druhém stupni podpory a u 40 % žáků se SPUCH ve třetím stupni podpory a zároveň s podíly uvedenými v tabulce č. 13.

Tabulka č. 14 Předpokládané roční náklady v Kč spojené s poskytováním služeb asistenta pedagoga v 8. platové třídě (v případě žáků se SZN – 40 % druhý stupeň, 60 % třetí stupeň a u žáků se SPUCH – 30% druhý stupeň, 40% třetí stupeň, ZP v individuální integraci – dle tabulky č. 13)

Stupeň podpory	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální
1	0	0	0
2	6 782 29 656	803 509 138	928 788 619
3	2 629 022 947	3 108 804 442	3 588 512 429
4	909 022 607	909 022 607	909 022 607
5	438 064 707	438 064 707	438 064 707
Celkem	4 654 339 917	5 259 400 893	5 864 388 362

Model č. 4 kombinuje zpřesněný model č. 2, který předpokládá služby asistenta pedagoga u 40 % žáků se SZN ve druhém stupni podpory a u 50 % žáků se SZN ve třetím stupni podpory a u 20 % žáků se SPUCH ve druhém stupni podpory a u 30 % žáků se SPUCH ve třetím stupni podpory a zároveň s podíly uvedenými v tabulce č. 13. Tabulka č. 15 Předpokládané roční náklady v Kč spojené s poskytováním služeb asistenta pedagoga v 8. platové třídě (v případě žáků se SZN – 40 % druhý stupeň, 50 % třetí stupeň a u žáků se SPUCH – 20% druhý stupeň, 30% třetí stupeň, ZP v individuální integraci – dle tabulky č. 13)

Stupeň podpory	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální
1	0	0	0
2	608 670 566	733 950 048	859 229 530
3	2 145 602 846	2 545 420 758	2 945 177 414
4	909 022 607	909 022 607	909 022 607
5	438 064 707	438 064 707	438 064 707
Celkem	4 101 360 727	4 626 458 120	5 151 494 258

V tabulkách č. 16, 17 a 18, 19 a 20 jsou analogicky uvedeny údaje o předpokládané výši ročních výdajů na zajištění služeb asistenta pedagoga **v 6. platové třídě**. Vždy dle modelového procenta využití četnosti služeb AP.

Maximální model pro AP v 6.platové třídě

Zde uvedené údaje však předpokládají maximální, tedy v praxi nejspíše nedosažitelný model přítomnosti AP de facto u každého žáka s potřebou podpůrných opatření vzdělávaného v tzv. běžných školách a stanoveného procenta AP ve vztahu k počtu/skupině žáků ve speciálních školách. (Teoreticky však není možno vyloučit ani tento model).

Tabulka č. 16 Předpokládané roční náklady v Kč spojené s poskytováním služeb asistenta pedagoga v 6. platové třídě (v případě běžných škol je v této variantě AP předpokládán u všech žáků)

Stupeň podpory	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální
1	0	0	0
2	1 250 636 152	1 476 981 151	1 703 326 150
3	4 223 876 859	4 801 764 211	5 379 563 025
4	679 734 739	679 734 739	679 734 739
5	317 526 036	317 526 036	317 526 036
Celkem	6 471 773 787	7 276 006 137	8 080 149 950

Pro další úvahy a modelace uvádíme ještě čtyři realističtější a zpřesněné modely předpokládaných ročních nákladů na zajištění služeb AP v 6. platové třídě.

První zde předkládaný model předpokládá služby asistenta pedagoga u 40 % žáků se SZN ve druhém stupni podpory a u 60 % žáků se SZN ve třetím stupni podpory a u 30 % žáků se SPUCH ve druhém stupni podpory a u 40 % žáků se SPUCH ve třetím stupni podpory. U žáků se zdravotním postižením vzdělávaných formou individuální integrace předpokládá zajištění služeb asistenta pedagoga ve 100 % případů.

Tabulka č. 17 Předpokládané roční náklady v Kč spojené s poskytováním služeb asistenta pedagoga v 6. platové třídě (v případě žáků se SZN – 40 % druhý stupeň, 60 % třetí stupeň a u žáků se SPUCH – 30% druhý stupeň, 40% třetí stupeň, ZP v individuální integraci – 100 %)

Stupeň podpory	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální
1	0	0	0
2	823 259 161	913 797 161	1 004 335 160
3	2 189 681 507	2 536 413 918	2 883 093 206
4	679 734 739	679 734 739	679 734 739
5	317 526 036	317 526 036	317 526 036
Celkem	4 010 201 443	4 447 471 854	4 884 689 142

Druhý zde předkládaný model předpokládá služby asistenta pedagoga u 40 % žáků se SZN ve druhém stupni podpory a u 50 % žáků se SZN ve třetím stupni podpory a u 20 % žáků se SPUCH ve druhém stupni podpory a u 30 % žáků se SPUCH ve třetím stupni podpory. U žáků se zdravotním postižením vzdělávaných formou individuální integrace předpokládá zajištění služeb asistenta pedagoga ve 100 % případů.

Tabulka č. 18 Předpokládané roční náklady v Kč spojené s poskytováním služeb asistenta pedagoga v 6. platové třídě (v případě žáků se SZN – 40 % druhý stupeň, 50 % třetí stupeň a u žáků se SPUCH – 20% druhý stupeň, 30% třetí stupeň, ZP v individuální integraci – 100 %)

Stupeň podpory	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální
1	0	0	0
2	772 989 630	863 527 630	954 065 629
3	1 840 319 518	2 129 263 194	2 418 162 601
4	679 734 739	679 734 739	679 734 739
5	317 526 036	317 526 036	317 526 036
Celkem	3 610 569 923	3 990 051 598	4 369 489 005

Model č. 3 kombinuje zpřesněný model č. 1, který předpokládá služby asistenta pedagoga u 40 % žáků se SZN ve druhém stupni podpory a u 60 % žáků se SZN ve třetím stupni podpory a u 30 % žáků se SPUCH ve druhém stupni podpory a u 40 % žáků se SPUCH ve třetím stupni podpory a zároveň s podíly uvedenými v tabulce č. 13.

Tabulka č. 19 Předpokládané roční náklady v Kč spojené s poskytováním služeb asistenta pedagoga v 6. platové třídě (v případě žáků se SZN – 40 % druhý stupeň, 60 % třetí stupeň a u žáků se SPUCH – 30% druhý stupeň, 40% třetí stupeň, ZP v individuální integraci – dle tabulky č. 13)

Stupeň podpory	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální
1	0	0	0
2	490 148 550	580 686 550	671 224 549
3	1 899 963 788	2 246 696 199	2 593 375 488
4	656 939 886	656 939 886	656 939 886
5	316 584 182	316 584 182	316 584 182
Celkem	3 363 636 407	3 800 906 817	4 238 124 105

Model č. 4 kombinuje zpřesněný model č. 2, který předpokládá služby asistenta pedagoga u 40 % žáků se SZN ve druhém stupni podpory a u 50 % žáků se SZN ve třetím stupni podpory a u 20 % žáků se SPUCH ve druhém stupni podpory a u 30 % žáků se SPUCH ve třetím stupni podpory a zároveň s podíly uvedenými v tabulce č. 13.

Tabulka č. 20 Předpokládané roční náklady v Kč spojené s poskytováním služeb asistenta pedagoga v 6. platové třídě (v případě žáků se SZN – 40 % druhý stupeň, 50 % třetí stupeň a u žáků se SPUCH – 20% druhý stupeň, 30% třetí stupeň, ZP v individuální integraci – dle tabulky č. 13)

Stupeň podpory	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN - škola běžná i speciální
1	0	0	0
2	4 398 79 019	530 417 019	620 955 018
3	1 550 601 799	1 839 545 475	2 128 444 882
4	656 939 886	656 939 886	656 939 886
5	316 584 182	316 584 182	316 584 183
Celkem	2 964 004 886	3 343 486 562	3 722 923 968

Zároveň je třeba zdůraznit, že zdaleka ne u všech žáků bude využita maximální navržená týdenní hodinová dotace činnosti AP. Rozsah činnosti bude ovlivňovat mimo jiné i počet hodin stanovený v učebním plánu. Předpokládáme tedy, že skutečné roční náklady spojené s poskytováním služeb AP budou spíše nižší, než jak naznačují výpočty uvedené níže. Přesto lze tyto výpočty použít jako výchozí informaci o předpokládané nákladnosti poskytování podpůrného opatření spočívajícího v zajištění služeb asistenta pedagoga.

Z tabulek č. 12 až 15 resp. 17 a 20, které představují realistický předpoklad ročních výdajů na zajištění služeb asistenta pedagoga, vyplývá, že očekávané výdaje se budou pohybovat mezi 3,5 až 6 miliardami ročně (rozdíly jsou dány odlišnými platovými třídami, pro které byly modely počítány) při středním odhadu počtu žáků se sociálním znevýhodněním. Za nejrealističtější považujeme modely 3 a 4, u kterých se celkové roční náklady na zajištění služeb AP pohybují v rozmezí 4, 6 až 5, 3 miliard Kč v případě 8. platové třídy a 3, 3 až 3, 8 v případě 6. platové třídy.

Tato částka bude reálně pravděpodobně ještě nižší, protože modely počítaly s maximální týdenní hodinovou dotací, která s ohledem na rozdíly v učebních plánech a především reálných potřebách dětí nebude dosažena u 100 % žáků. Přesnější odhad podílů žáků s nižší než maximální týdenní hodinovou dotací by však byl v tuto chvíli spekulací, kterou nelze opřít o relevantní data.

3. Odhad finanční náročnosti intervence nad rámec standardní výuky

Intervencí jsou souhrnně označována podpůrná opatření spočívající v individuální činnosti s žákem či skupinové činnosti s více žáky ve výuce nebo nad rámec běžné výuky, kdy se jedná o činnosti nezbytné pro rozvoj žákova vzdělávacího potenciálu a naplnění jeho vzdělávacích potřeb. Jedná se zejména o reedukační, stimulační či terapeutické aktivity; výuku předmětů speciálně pedagogické péče či češtiny jako cizího jazyka; doučování žáka; podporu rozvoje oslabených či nedostatečně rozvinutých funkcí, schopností a dovedností apod. Může se přitom jednat o činnost, která probíhá v době standardní výuky (žák je např. na vybrané předměty vzděláván v menší skupině vedené speciálním pedagogem, kdy je v rámci skupiny realizována reedukace apod.) nebo mimo vyučování (např. doučování nebo terapie a reedukace po vyučování). Navrhovaná týdenní hodinová dotace poskytovaných intervencí je uvedena v tabulce č. 21.

Tabulka č. 21 Navrhovaná týdenní hodinová dotace intervence v jednotlivých stupních

Stupeň PO	Počet hodin intervencí týdně	Roční superhrubá mzda PP* ve 13. platové třídě při navrhovaných týdenních hodinových dotacích
1.	-	-
2.	1	8 617 Kč
3.	3	25 850 Kč
4.	4	34 467 Kč
5.	6	51 701 Kč

*Pedagogického pracovníka

Pro výpočet ročních nákladů spojených s poskytováním PO intervence pedagogickým pracovníkem byla použita superhrubá mzda (zahrnující sociální a zdravotní pojištění, které odvádí zaměstnavatel, a zákonné pojištění) pedagogického pracovníka zařazeného do 13. platové třídy (hodinová sazba 166 Kč včetně odvodů a zákonného pojištění) vycházející z platových tříd a tabulek pro pedagogické pracovníky pro rok 2015. Plat pedagogického pracovníka je počítán na celý kalendářní rok, tj. na 52 týdnů v roce dle počtu hodin navržené maximální týdenní hodinové dotace pro jednotlivé stupně podpůrných opatření. Při výpočtu finanční náročnosti poskytování podpůrného opatření spočívajícího v intervenci nad rámec standardní výuky byl zohledněn druh postižení či znevýhodnění a také typ školy, ve které se žák vzdělává. Vycházeli jsme z předpokladu, že více intervencí nad rámec běžné výuky budou potřebovat žáci v individuální integraci, neboť převažující část běžných škol v současné době nedisponuje speciálními pedagogy a psychology, zároveň je v těchto školách ztížená možnost aplikovat intervenci v rámci standardní výuky. Naproti tomu speciální školy disponují odborníky a jejich školní vzdělávací programy jsou více přizpůsobeny potřebám žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vysokou míru intervence nad rámec běžné výuky využijí zpravidla žáci s lehkým mentálním postižením, u kterých bude třeba v souvislosti s probíhající revizí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – přílohy pro vzdělávání žáků s LMP třeba zajistit výuku v rámci posílené disponibilní dotace, kdy nebudou absolvovat

např. výuku dalšího cizího jazyka ve své kmenové třídě. Dále bylo také s vyšší týdenní hodinovou dotací intervence počítáno u žáků se sociálním znevýhodněním s potřebou podpory ve 3. stupni, neboť do této skupiny jsou zahrnutí žáci, kteří vůbec neovládají vyučovací jazyk a žáci, kteří mají ve svém domácím prostředí téměř znemožňovanou efektivní přípravu na výuku. U žáků s odlišným mateřským jazykem se bude jednat o dočasné opatření, kdy bude v přímé vazbě na zvyšování komunikační kompetence v českém jazyce snižován počet hodin výuky češtiny jako druhého jazyka. Konkrétní výše navržené hodinové dotace pro jednotlivé cílové skupiny žáků s potřebou podpůrných opatření jsou uvedeny v tabulkách č. 22 až 25.

Tabulka č. 22 Navrhovaná týdenní hodinová dotace intervence pro žáky s mentálním postižením v běžné a speciální škole

MP – Stupeň podpory	Týdenní hodinová dotace		Týdenní náklad na PO intervence pro jednoho žáka v Kč	
	běžná škola	speciální škola	v běžné škole	ve speciální škole
1	-	-	-	-
2 – oslabení kognitivního výkonu	1	x	166	x
3 – lehká mentální retardace	6	3	996	498
4 – středně těžká a těžká mentální retardace	6	3	996	498
5 – hluboká mentální retardace	6	3	996	498

Tabulka č. 23 Navrhovaná týdenní hodinová dotace intervence pro žáky se sociálním znevýhodněním v běžné škole

SZN – stupeň podpory	Týdenní hodinová dotace - běžná škola	Týdenní náklad na PO intervence pro jednoho žáka v běžné škole v Kč
1. stupeň	-	-
2. stupeň	1	166
3. stupeň	4	664

Tabulka č. 24 Navrhovaná týdenní hodinová dotace intervence pro žáky se SPUCH (v běžné i speciální škole)

SPUCH – stupeň podpory	Týdenní hodinová dotace	Týdenní náklad na PO intervence pro jednoho žáka
1. stupeň	-	-
2. stupeň	1	166
3. stupeň	3	498

Tabulka č. 25 Navrhovaná týdenní hodinová dotace intervence pro ostatní skupiny žáků s potřebou PO mimo MP, SZN a SPUCH v běžné a speciální škole

Týdenní hodinová dotace		Týdenní náklad na PO intervence pro jednoho žáka v Kč	
běžná škola	speciální škola	v běžné škole	ve speciální škole
1	1	166	166
3	3	498	498
4	3	664	498
4	3	664	498

V následující tabulce č. 26 jsou uvedeny odhadované roční náklady spojené s poskytováním podpůrného opatření intervence všem žákům s potřebou podpůrných opatření uvedeným v tabulce č. 6. se zohledněním rozdílných nároků na hodinové dotace intervence v závislosti na druhu/hloubce znevýhodnění a zvolené formy vzdělávání (běžná a speciální škola).

Tabulka č. 26 Odhad ročních nákladů v Kč na poskytování PO intervence (13. platová třída) v běžných i speciálních školách

Stupeň podpory	Roční náklady na intervence všech žáků s potřebou PO v Kč (žáci se ZP i SZN – školy běžné i speciální)(varianty dle modelových četností žáků se SZN)		
	Při spodním odhadu žáků se SZN	Při středním odhadu žáků se SZN	Při horním odhadu žáků se SZN
1	0	0	0
2	770 883 483	910 397 857	1 049 912 231
3	1 297 982 439	1 523 346 695	1 748 676 423
4	117 698 653	117 698 653	117 698 653
5	55 792 872	55 792 872	55 792 872
Celkem	2 242 357 446	2 607 236 076	2 972 080 179

4. Úprava prostředí

Pod souhrnným termínem úprava prostředí (a s ním spojeným návrhem finančního zajištění) nejsou zahrnuty úpravy spočívající v odstranění tzv. velkých architektonických bariér (zejména zpřístupnění budov škol a školských zařízení imobilním žákům). Částky níže uvedené souvisejí s uzpůsobením třídních a školních prostor tak, aby byly základním způsobem připravené pro vzdělávání žáků se SVP. Jedná se např. o vybavení třídy či jiného vhodného prostoru k relaxaci žáků, případně vhodného prostoru k jejich zklidnění. Může jít také o drobné stavební úpravy týkající se úprav toalet, umýváren, úprav venkovních prostor či vybudování parkovacího místa v blízkosti školy.

U žáků se zrakovým postižením se jedná například o vybavení prostor školy vodícími lištami, reflexním označením nebezpečných míst včetně schodišť, vytvoření bezpečných tras pro pohyb žáků ve škole. U žáků se sluchovým postižením je často nutné odhlučnění prostor, v nichž probíhá výuka žáka.

Žákům s chronickým onemocněním pak tyto prostředky mohou sloužit k vytvoření prostor poskytujících potřebnou intimitu pro aplikaci léků či provádění léčebných zákroků. Vycházíme z předpokladu, že nějakou formu základní úpravy pracovního prostředí bude potřebovat 50 % žáků s potřebou podpůrných opatření.

Navrhovaná výše finančních prostředků pro nezbytné úpravy prostředí je uvedena v tabulce č. 27. Navrhovány jsou dva stupně PO diferencované dle finanční náročnosti. V tabulce č. 23 jsou uvedeny předpokládané náklady spojené se zajištěním úpravy prostředí pro 50 % žáků uvedených v tabulce č. 6 (celkový odhad počtu žáků s potřebou PO ve stupních 2. až 5.).

Tabulka č. 27 PO Úprava prostředí ve stupních

Stupeň PO	Částka
2.	10 000 Kč
3. – 5.	15 000 Kč

V tabulce č. 28 jsou uvedeny předpokládané náklady spojené se zajištěním úpravy prostředí pro 50 % žáků uvedených v tabulce č. 6.

Tabulka č. 28 Náklady na úpravu prostředí v Kč

Stupeň podpory	Náklady na úpravu prostředí žáků s potřebou PO – běžné i speciální školy		
	Při spodním odhadu žáků se SZN	Při středním odhadu žáků se SZN	Při horním odhadu žáků se SZN
1	0	0	0
2	298 203 333	352 173 333	406 143 333
3	334 305 000	366 940 000	399 570 000
4	45 680 000	45 680 000	45 680 000
5	18 225 000	18 225 000	18 225 000
Celkem	1 044 620 000	1 174 527 500	1 304 427 500

V tabulce č. 29 jsou uvedeny předpokládané náklady spojené se zajištěním úpravy prostředí pro 30 % žáků uvedených v tabulce č. 6. Jedná se především o žáky se zdravotním postižením, v případě žáků se sociálním znevýhodněním a SPU se předpokládá nižší využití této formy podpory – nelze ji však zcela vyloučit.

Tabulka č. 29 Odhad celkových nákladů v Kč spojených s úpravou prostředí u 30% žáků s potřebou PO

Stupně podpory	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN
1	0	0	0
2	298 203 333	352 173 333	406 143 333
3	334 305 000	366 940 000	399 570 000
4	45 680 000	45 680 000	45 680 000
5	18 225 000	18 225 000	18 225 000
Celkem	696 413 333	783 018 333	869 618 333

5. Odhad nákladů na další vzdělávání pedagogických pracovníků

Náklady na další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) jsou stanoveny ve čtyřech variantách:

1. Minimalistická verze umožňující zajistit pedagogům pouze vzhled do vzdělávací situace a spočívající zejména v doporučení dalších vzdělávacích možností (cca 4 – 6-hodinový seminář s danou tematikou s doporučením literatury k dalšímu samostudiu). **Tato varianta počítá s částkou 1000 Kč na žáka a rok.**
2. Varianta navržená na základě kvalifikovaného odhadu vedoucích pracovníků školských poradenských zařízení. Zohledňuje absolvování vstupního vzdělávání souvisejícího s danou problematikou a dalšího (již více specializovaného) vzdělávání zaměřeného na takový pedagogický jev, který je zásadní pro vzdělávání daného žáka se SVP. **Tato varianta počítá s částkou 5000 Kč na žáka a rok.**
3. Třetí varianta vychází poznatků projektu SPIV, že nejefektivnější formou dalšího vzdělávání je vzdělávání „celé sborovny“, tzn. všech pedagogů, kteří se na vzdělávání žáka/žáků se SVP podílejí. **Tato varianta počítá s jedním nebo dvěma odbornými semináři v průběhu jednoho školního roku, každý v hodnotě 5 000 Kč.**
4. Poslední varianta kalkuluje s počtem pedagogů v ČR. Vychází z předpokladu, že v době, kdy se formou individuální integrace vzdělává více než polovina dětí a žáků se SVP, potřebuje podporu dalšího vzdělávání v oblasti inkluzivní pedagogiky každý učitel. **Tato varianta počítá s částkou 1 200 Kč na učitele, což je kvalifikovaný odhad úhrady jedné osmihodinové vzdělávací akce.**

Je zřejmé, že jde o průměrné částky. Jakkoliv přesněji je specifikovat je velmi problematické, protože potřeba dalšího vzdělávání přímo souvisí se získanými dovednostmi, znalostmi a zkušenostmi konkrétního pedagoga. Je důležité uvést, že náklady na další vzdělávání v oblasti získání specifických dovedností (např. kurzy z oblasti alternativní a augmentativní komunikace) jsou finančně mnohem náročnější; na druhou stranu však v této oblasti nebude nutné pedagogy vzdělávat masově.

Přesto z níže uvedeného výpočtu celkových nákladů spojených s DVPP jasně vyplývá, že náklady související s dalším vzděláváním pedagogů jsou poměrně vysoké. Tuto oblast však není možné podfinancovat, protože vzdělání pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání má na úspěšnost inkluze ve vzdělávání zásadní vliv (ze statistických údajů MŠMT za rok 2013/14 vyplývá, že formou individuální či skupinové integrace je vzděláváno více než 60 % žáků v regionálním školství.) Z dotazníkového šetření realizovaného v projektu SPIV (kterého se zúčastnilo více než 4000 respondentů) zaměřeného na zjištění připravenosti pedagogů

na systém podpůrných opatření vyplývá, že více než tři čtvrtiny dotazovaných učitelů neprošly žádným vzděláváním v oblasti speciálněpedagogických věd.

Uvedené číslo potvrzuje správnost záměru MŠMT zacílit finanční prostředky OPVTV na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Vzdělávání zaměřené na inkluzivní pedagogiku by pak pro úspěšnou implementaci novely školského zákona v §16 mělo být prioritou.

Nutno podotknout, že tyto náklady by se snížily při důsledném zavedení této problematiky do vzdělávacích programů pedagogických fakult, jakož i dalších institucí připravujících budoucí učitele. V tabulce č. 30 jsou uvedeny předpokládané roční náklady na zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřeného na zvyšování kompetencí pedagogů v práci s žáky s potřebou podpůrných opatření ve variantě 1. V tomto případě je počítáno s částkou 1000 Kč na jednoho žáka. Výpočet byl učiněn na základě údajů o počtech žáků uvedených v tabulce č. 6.

Tabulka č. 30 Roční náklady v Kč na DVPP (1000 Kč na žáka)

Stupně podpory	Náklady na DVPP pro žáky se SVP v Kč		
	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN
1	0	0	0
2	89 461 000	105 652 000	121 843 000
3	66 861 000	73 388 000	79 914 000
4	9 136 000	9 136 000	9 136 000
5	3 645 000	3 645 000	3 645 000
Celkem	169 103 000	191 821 000	214 538 000

V tabulce č. 31 jsou uvedeny předpokládané roční náklady na zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřeného na zvyšování kompetencí pedagogů v práci s žáky s potřebou podpůrných opatření ve variantě 2 (5000 Kč/žák/rok). Výpočet byl učiněn na základě údajů o celkových počtech žáků s potřebou podpůrných opatření uvedených v tabulce č. 6.

Tabulka č. 31 Roční náklady v Kč na DVPP (5000 Kč na žáka)

1	0	0	0
2	447 305 000	528 260 000	609 215 000
3	334 305 000	366 940 000	399 570 000
4	45 680 000	45 680 000	45 680 000
5	18 225 000	18 225 000	18 225 000
Celkem	845 515 000	959 105 000	1 072 690 000

Tabulka č. 32 Roční náklady v Kč na DVPP (jedna a dvě vzdělávací akce pro celý pedagogický sbor ročně)

Typ školy	počet škol	počet tříd	1 vzdělávací akce	2 vzdělávací akce
MŠ	5 085	15 390	50 850 000	101 700 000

Stupně podpory	Náklady na DVPP pro žáky se SVP v Kč			
	Počty žáků se SVP celkem při spodní hranici odhadu žáků se SZN	Počty žáků se SVP celkem při střední hranici odhadu žáků se SZN	Počty žáků se SVP celkem při horní hranici odhadu žáků se SZN	
ZŠ	4 095	42 334	40 950 000	81 900 000
SŠ	1 331	18 822	13 310 000	26 620 000
Celkem	10 511	76 546	105 110 000 Kč	210 220 000 Kč

Tabulka č. 33 Roční náklady v Kč na DVPP (1200 Kč na každého učitele)

Počet učitelů	146 665
Cena DVPP	1 200
Celkem	175 998 000 Kč

U nákladů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je možno zvolit kteroukoliv u uvedených variant návrhů, případně i další.

Předložené výpočty jsou modelací určitých přístupů. Institut „DVPP“ však nepatří mezi obligatorní podpůrná opatření. Na druhé straně však příprava pedagogických kolektivů je zásadním předpokladem úspěšnosti modelu vzdělávání podle novely školského zákona. Svým způsobem tyto prostředky „zhodnotí“ ostatní náklady vynaložené na vzdělávání žáků se SVP.

6. Odhad nákladů didaktických, speciálních didaktických a kompenzačních pomůcek

Důležitým podpůrným opatřením s finančním nárokem jsou pomůcky, které pomáhají žákům s potřebou podpůrných opatření snižovat resp. kompenzovat jejich handicap a také spotřební materiál využívaný např. k přípravě individualizovaných pracovních listů, komunikačních knih pro žáky apod. V tabulkách č. 34 až 48 je uveden výčet nejčastěji využívaných pomůcek pro podporu žáků s daným druhem postižení či znevýhodnění. Celkové roční náklady na zajištění pomůcek nelze přesně odhadnout, protože volba konkrétní pomůcky či pomůcek vždy vychází z posouzení individuálních potřeb žáka.

V rámci projektu je zpracováván návrh řešení zajištění finančně nákladných pomůcek prostřednictvím krajských půjčoven. Odhad nákladů na tento způsob zajištění pomůcek bude součástí samostatného dokumentu. Zajištění regionálních půjčoven finančně nákladných pomůcek po vzoru Kraje Vysočina je ekonomicky i logisticky vhodným řešením, neboť bude zajištěna dostupnost pomůcek žákům, zároveň však bude zabráněno nadužívání pomůcek a nesystémový nákup pomůcek školami. Školy po odchodu žáka se SVP mnohdy nemají pro danou pomůcku další uplatnění, přestože je stále funkční a mohla by sloužit jinému žákovi resp. tomu samému žákovi po přechodu na jinou školu. Systém regionálních půjčoven by mohl zajištění pomůcek potřebným žákům zefektivnit, zároveň by zde docházelo k jejich odborné údržbě prodlužující jejich životnost. Pomůcky uvedené v tabulkách č. 34 až 48 jsou obvyklé pomůcky používané k podpoře žáků s vybraným druhem znevýhodnění či postižení. **Jednomu žákovi nejsou poskytovány všechny pomůcky uvedené v následujícím soupisu,** v souladu s potřebami žáka je volena pomůcka či pomůcky, které reagují na jeho aktuální vzdělávací potřeby. Zároveň **se nejedná o vyčerpávající výčet pomůcek,** nabídka je v této oblasti velmi pestrá a nadále se rozšiřuje. **Soupis slouží k odhadu předpokládaných nákladů na zajištění pomůcek pro žáky se SVP.**

Seznamy pomůcek pro žáky s jednotlivými druhy postižení či znevýhodnění jsou uvedeny s maximální pořizovací cenou (u dražších pomůcek je uváděno cenové rozpětí odpovídající nabídce na trhu v době zpracování tohoto dokumentu). Výjimkou je část pomůcek pro žáky ze SPUCH – viz dále.

Důležité:

Dále uvedené druhy/typy pomůcek zahrnují ty pomůcky, které jsou nezbytné, nebo potřebné pro VZDĚLÁVÁNÍ žáka ve škole. Tvůrci materiálu již dopředu zohlednili existenci souběžně působícího systému podpory zdravotně postižených v působnosti resortu zdravotnictví a práce a sociálních věcí. Vybraný okruh pomůcek poskytovaných žákům z těchto systémů do seznamu neuvedli (typicky „individuální sluchadla“, „kochleární implantát“ nebo „indukční smyčka“ u žáků se sluchovým postižením či „typy brýlí“, „bílá hůl“ u žáků se zrakovým postižením nebo „mechanický vozík“, „chodítko“ u žáků s tělesným postižením).

Zvláště jsou v tabulkách uvedeny pomůcky, které jsou hrazeny ze zmíněných systémů, ovšem jejich používání je nezbytné i ve škole pro naplnění práva na vzdělání daného žáka. Systémy práce a sociálních věcí (i zdravotnictví) mají vlastní omezující limity přidělení (např. resort MPSV v posledních letech váže poskytnutí pomůcky na finanční spoluúčast či stupeň postižení dané osoby a resort MZD má stanovené doby používání pomůcky zdravotnické techniky, někdy i velmi dlouhé období). V některých případech se jedná o pomůcky, které nelze přenášet či převážet (např. zvedák, polohovací lůžko apod. u žáků s tělesným postižením).

Zejména v případě povinné školní docházky nelze některé činnosti ve škole bez těchto pomůcek zajistit. V rámci tohoto materiálu (dále uvedené tabulky) jsou příslušné pomůcky označeny šedou barvou.

6.1. Pomůcky pro žáky se sociálním znevýhodněním

Tabulka č. 34 Didaktické a speciální didaktické pomůcky v KČ pro žáky se sociálním znevýhodněním

Stupeň PO	Název	cena min.	cena max.
2.	Pomůcky na výtvarnou/tělesnou výchovu k zapůjčení	500	1 000
2.	Psací a rýsovací náčiní k zapůjčení	200	300
2.	Barevné hranoly v kufříku	300	500
2.	Čtení s porozuměním I, II, III	600	800
2.	Gramatické přehledy	300	400
2.	Matematika zlomky I, II	300	450
2.	Flip chart + papíry + fixy	1 500	3 000
2.	Přehledy učiva	500	1 500
2.	Knihy a encyklopedie pro rozvoj všeobecného rozhledu	1 000	5 000
2.	Hry pro rozvoj sociálních dovedností	500	2 000
2.	Česky krok za krokem. (B1)	730	800
2.	Slovníky	200	1 000
2.	Předčtenářské dovednosti I, II	450	600
2.	Připraven ke startu I, II, III, IV	900	1 200
2.	Logico Primo/Piccolo rámeček + 9 sad listů	2 000	2 500
2.	Paměť a logika I, II	750	800
2.	Sindelarová, B. Předcházíme poruchám učení, Portál, 2013		200
2.	Švancarová D., Kucharská, A. Test rizika poruch čtení a psaní pro rané školáky, DYS-centrum Praha, 2013		150
2.	Bednářová, J., Šmardová, V. Školní zralost, Computer Press, 2010		200
2.	Felcmanová, L. Test zrakového vnímání & Soubor pracovních listů pro rozvoj zrakového vnímání, DYS-centrum Praha, 2013		150
2.	Žáčková H., Jucovičová, D. Metody reedukace specifických poruch učení, Smyslové vnímání, Nakladatelství D + H, 2007		150
2.	Bednářová, J. Zrakové vnímání: Optická diferenciaci I. + II DYS-centrum Praha, 2010		300
2.	Pokorná, V. Cvičení pro děti se specifickými poruchami učení, Rozvoj vnímání a poznávání, Portál, 2007		300
2.	Bednářová, J. Mezi námi pastelkami, Computer Press, 2005		150
2.	Bednářová, J. Co si tužky povídaly, Computer Press, 2005		150
2.	Bednářová, Jiřina; Šmardová, Vlasta - Rozvoj grafomotoriky: jak rozvíjet kreslení a psaní, Computer Press,		150
2.	Lipnická, M. - Rozvoj grafomotoriky a podpora psaní, Portál, 2007		200
2.	Michalová, Z. - Shody a rozdíly - Pracovní listy pro rozvoj zrakového vnímání, Tobíáš, 1998		150
2.	Michalová, Z - Pozornost, cvičení na posilování koncentrace pozornosti		200
2.	Bzučák		300
3.	Dataprojektor + plátno	10 000	17 000
3.	Diktafon	1 000	2 000
3.	Laminovačka	1 000	2 000
3.	Názorné 2D a 3D pomůcky a modely	10 000	20 000

3.	Domino Český jazyk pro malé cizince 1 -učebnice + metodika	600	800
3.	New Czech Step by Step (učebnice se slovníčkem, pracovní sešit Activity Book a CD)	850	900
3.	Czech Express 1	360	420
3.	Czech Express 2	360	420
3.	Interaktivní učebnice češtiny I - III (D + H)	3 600	4 200
3.	Učebnice Učíme se česky I, II	400	500
3.	HAPPYneuron Brain Jogging	1 800	2 000
3.	Notebook	6 000	15 000
3.	CD ROM Chytré dítě - Hry pro rozvoj myšlení a řeči - multilicence	1 300	1 400
3.	CD ROM Chytré dítě - IQ hry - multilicence pro školu	1 300	1 400
3.	CD ROM Chytré dítě - Naslouchej a hrej si - multilicence pro školu	1 300	1 400
3.	CD ROM Chytré dítě - Slabikář - multilicence pro školu	1 300	1 400
3.	ABC do školy CD-ROM	1 200	1 400
3.	Objevitel CD-ROM	1 500	1 700

U žáků se sociálním znevýhodněním nejsou využívány kompenzační pomůcky.

Materiál pro výrobu individualizovaných pomůcek pro žáky se sociálním znevýhodněním

Materiál zahrnuje náklady spojené s kopírováním textů a obrázků, laminováním, suché zipy a lišty pro schémata a denní rozvrhy, tvorbou individualizovaných slovníků pro žáky s odlišným mateřským jazykem apod.

Navrhovány jsou dva stupně diferencované dle finanční náročnosti:

Stupeň 2: 3 600 Kč

Stupeň 3 až 5: 5 000 Kč

6.2. Pomůcky pro žáky se zrakovým postižením

Tabulka č. 35 Didaktické a speciální didaktické pomůcky pro žáky se zrakovým postižením, ceny uvedeny v Kč

Stupeň PO	Název	cena min.	cena max.
2.	Pracovní listy vhodné na zvětšování (kopírování)	50	150
2.	Grafomotorické listy na zvětšování (kopírování)	50	200
2.	Laminátor	2 000	4 000
2	Omalovánky s výraznou konturou (vymalovávání, propichování)	100	300
2.	Hry a hračky pro rozvoj smyslů a vizuomotorickou koordinaci	300	500
3.	Elektronické verze učebnic ¹		0
3.	Mapy pro slabozraké	1 000	1 500
3.	Speciální sešity pro psaní velkým písmem	300	500
3.	Ozvučené míče	200	700
3.	Pomůcky k rýsování (slabozrakých)	200	300
3.	Figurkový šestibod	100	150
3.	Kolíčkové písanky	180	350
3.	Trojrozměrné modely, názorné pomůcky, počítadla, magnetické tabulky...	500	700
3.	Orffovy nástroje	800	1 200
3.	Elektronické verze učebnic, výukové programy ²	1 000	1 500
4.	Hmatové domino	300	350
4.	Zvukové pexeso	900	1 000
4.	Měřicí přístroje s hlasovým výstupem (časoměrné pomůcky, indikátory)	300	7 000
4.	Hry a hračky pro rozvoj hmatu	500	700
4.	Pomůcky pro předbraillskou přípravu	500	700
4.	Učebnice v Braillově písmu	15 000	20 000
4.	Rýsovací souprava pro nevidomé	3 000	3 500
4.	Počítadlo pro nevidomé		3 000
4.	Číselná osa pro nevidomé	1 500	2 000
4.	Reliéfní mapy pro nevidomé	1 500	3 000

Tabulka č. 36 Kompenzační pomůcky pro žáky se zrakovým postižením, ceny uvedeny v Kč

Stupeň PO	Název	cena min.	cena max.
2.	Sklopná deska	1 200	1 500
2.	Programy a aplikace pro pleoptiku (v MŠ)	300	500
2.	Stolní lampička	800	2 500
3.	Světelný panel pro zrakovou stimulaci	2 000	2 200
3.	Příruční lupy	300	2 500
3.	Diktafon	1 200	3 000
3.	Kalkulátor s velkým displejem a hlasovým výstupem	400	3 500
3.	Optoelektronické pomůcky (kamerové TV lupy – stolní, přenosné)	20 000	120 000
3.	Flash disc	200	800

3.	Digitální TV lupa se spec. softwarem	60 000	100 000
4.	Digitální zápisník pro nevidomé	4 000	7 000
4.	Braillský řádek	33 000	150 000
4.	Tiskárna reliéfních znaků		150 000
4.	Pichtův stroj	12 000	15 000
4.	Elektronická orientační pomůcka	2 500	3 000
4.	Pomůcky pro TV (tandemové kolo, běžecské lyže...)	5 000	12 000
4.	Thermokopírka	30 000	50 000

¹ Elektronické verze učebnic – v tomto smyslu předpokládáme poskytnutí verze učebnice v digitalizované podobě z nakladatelství. Tyto učebnice běžně vycházejí tiskem.

² V tomto případě jsou elektronické verze učebnic běžně prodávány – např. nakladatelství Fraus či další.

Materiál pro výrobu individualizovaných pomůcek pro žáky se zrakovým postižením

Materiál zahrnuje náklady spojené s kopírováním, zvětšováním a výrobou textů a obrázků, laminováním, výrobu reliéfních pomůcek, výrobu aplikací pro světelný panel apod.

Navrhovány jsou dva stupně diferencované dle finanční náročnosti:

Stupeň 2: 3600 Kč

Stupeň 3 - 5: 5000 Kč

6.3. Pomůcky pro žáky se sluchovým postižením

Tabulka č. 37 Didaktické a speciální didaktické pomůcky pro žáky se sluchovým postižením, ceny uvedeny v Kč

Stupeň PO	Název	cena min.	cena max.
2.	Software pro rozvoj sluchového vnímání - Brepta, Pavučinka ¹⁾	2 000	3 500
2.	Bzučák		300
3.	Software didaktické - Mentio, Média, ...		25 000
3.	Speciální učebnice, učební texty, materiály pro rozvoj jazykových kompetencí v českém jazyce, rozvoj zrakového vnímání apod.	150	3 000
3.	CD učebnice pro výuku českého znakového jazyka	500	700
3.	Speciální učebnice pro SP	150	450
3.	Software pro i-Pad	30	500
4.	CD ZJ		500
4.	Učebnice ZJ - 2 díly		700

Tabulka č. 38 Kompenzační pomůcky pro žáky se sluchovým postižením, ceny uvedeny v Kč

Stupeň PO	Název	cena min.	cena max.
2.	Indukční smyčka		7 200
3.	Kolektivní zesilovací aparatura nebo individuální (vysílač + přijímač) – FM systém ²⁾	40 000	50 000
3.	Zobrazovací technika (tablet, NB, dataprojektor, plátno ³⁾)	5 000	20 000
3.	Tablet	8 000	15 000
4.	Komunikační program Boardmaker		13 000
4.	Komunikační program Symwriter	5 500	12 500
4.	Světelná signalizace	1 000	2 500
4.	Kamera s příslušenstvím pro nahrávání videí ve znakovém jazyce (prostředek k vytvoření speciálních didaktických pomůcek)	6 000	15 000
5.	Komunikátor - jednoduchý, vícevzlkazový,	500	18 000

¹⁾ software pro rozvoj sluchového vnímání využijí žáci ve stupni 2a 3, jen v některých případech i ve stupni 4 a 5

²⁾ kolektivní zesilovací aparaturou je třeba vybavit především speciální školy – zřízené pro žáky se sluchovým postižením; budou mít význam u žáků, kteří dokážou porozumět mluvené řeči – nejčastěji ve 3. stupni, výjimečně ve druhém nebo čtvrtém. Individuálně lze řešit zápůjčkou pomůcky v SPC nebo centrální půjčovně pomůcek v kraji.

³⁾ zobrazovací technika pro zobrazování přepisovaného mluveného slova

Materiál pro výrobu individualizovaných pomůcek pro žáky se sluchovým postižením

Materiál zahrnuje např. kazety pro nahrávání přeložených textů a učebnic do znakového jazyka, náklady spojené s kopírováním, náklady pro modifikaci učebnic a textů pro žáky se sluchovým postižením apod.

Navrhovány jsou dva stupně diferencované dle finanční náročnosti:

Stupeň 2 : 3 600 Kč

Stupně 3 - 5: 5 000 Kč

6.5. Pomůcky pro žáky s narušenou komunikační schopností

Tabulka č. 39 Didaktické a speciální didaktické pomůcky pro žáky s NKS, ceny uvedeny v Kč

Stupeň PO	Název	cena min.	cena max.
1.	Logopedické zrcadlo		3 000
2.	Čteme s porozuměním 1 – 4 (1 kus)		150
2.	Pracovní listy na sluchové vnímání (1 kus)		150
2.	Pracovní listy na zrakové vnímání (1 kus)		150
2.	Přehledy učiva		100
2.	Pracovní sešity (např. Nakl. Tobiáš)		150
2.	Čtecí okénko		20
2.	Didaktické hry (Logico Picolo, Mini Lück) - rámeček		240
2.	Didaktické hry (Logico Picolo, Mini Lück) - 1 pracovní soubor		220
2.	Soubor Jazyk a řeč (nakl. Montanex) 1 soubor		2 000
2.	Bzučák		300
2.	Obrázky na jednotlivé slovní druhy	30	1 000
2.	Pomůcky pro rozvoj motoriky mluvidel a dechová cvičení	30	150
2.	Pomůcky pro rozvoj řečových funkcí a nácvik jazykových kompetencí	200	300
2.	Pomůcky pro rozvoj myšlení, paměti a pozornosti	200	300
2.	Laminátor		4 500
2.	Vizuálně znázorněné postupy a procesní schémata	500	700
2.	Obrázky protiklady, synonyma, předložky.....	30	2 000
2	Karty s obrázky – posloupnosti	200	1 500
2	Výukové programy pro matematiku	500	1 500
2	Výukový program Rychlé čtení (Faltýnek)		1 400
2.	Výukové programy pro čtení (např. Dyscom)		1 200
2.	PC program Chytré dítě	500	1 500
2.	PC program Méděa		7 000
2.	PC program Pavučinka - sluchové vnímání		2 000
2.	PC program Pavučinka - podstatná jména		1 500
2.	PC program Pavučinka - vyjmenovaná slova		1 500
2.	PC program Pavučinka –pravopis		1 500
2.	PC program - interaktivní učebnice ČJ		850
2.	Rozvíjení jazykových schopností - trénink jazykového uvědomování podle Elkonina (kurz včetně 1 ks materiálu)		2 200
3.	Obrázkové materiály - pro doplnění učiva		300
3.	Názorné pomůcky (montessori)	300	5 000
3.	Názorné pomůcky spjaté s realitou k podpoře multisenzoriálního přístupu	500	700
3	Aplikace pro ipad - Book Creator		150
3.	Aplikace pro ipad - My Story...		60
3.	PC program Brepta (Petit)		7 990
3.	PC program Naslouchej a hrej si (Petit)		1 140

3.	PC program Altík (Petit)		9 900
4.	Obrázkové symboly čtených slov		1 000

Tabulka č. 40 Kompenzační pomůcky pro žáky s NKS, ceny uvedeny v Kč

Stupeň PO	Název	cena min.	cena max.
2.	Gramatické přehledy		100
2.	Matematické přehledy		100
2.	Audiozařízení včetně sluchátek pro ind. Poslech	2 000	3 000
3.	Tablet	8 000	15 000
3.	Slovníky		12 000
4.	Komunikační tabulky Go Talk	4 290	9 990
4.	různé druhy komunikátorů- jednoduché i vícevzkazové (Petit)	500	18 000
4.	Symwriter (komunikační program) ¹	5 500	12 500
4.	ACKeyboard (komunikační program) ¹		5 000
4.	Boardmaker (komunikační program) ¹		13 000
4.	Grid (komunikační program) ¹		12 000
4.	Komunikační knihy pro AAK		10 000
4.	Mentio (komunikační program)		25 000
4.	VOKS (školení + materiál)		3 000

¹ Z uvedených komunikačních programů je třeba vybrat jeden, který dítě užívá

Uvedený druh konkrétní pomůcky není závazný, ale jedná se o praktický příklad využívaný při vzdělávání dané skupiny žáků již v současnosti. Je zřejmé, že v budoucnu se konkrétní název pomůcky bude měnit, jako podklad pro nacenění „typového“ druhu byla použita pomůcka v dané nákladové relaci.

Materiál pro výrobu individualizovaných pomůcek pro žáky s NKS

Materiál zahrnuje náklady spojené s kopírováním textů a obrázků, laminováním, tvorbu komunikačních knih apod.

Navrhovány jsou dva stupně diferencované dle finanční náročnosti:

Stupeň 2: 3600 Kč

Stupeň 3 – 5: 5000 Kč

6.6. Pomůcky pro žáky s tělesným postižením

Tabulka č. 41 Didaktické a speciální didaktické pomůcky pro žáky s tělesným postižením, ceny uvedeny v Kč

Stupeň PO	Název	cena min.	cena max.
2.	Svislý stojan pro kreslení	1 800	2 500
2.	Prstové barvy	100	200
2.	Držáky papíru	100	200
2.	Protiskluzové podložky	130	200
2.	Bezpečné kelímky na vodu	50	150
2.	Nástavce na štětce a tužky pro správný úchop	30	100
2	Názorné pomůcky	300	700
2	Modely do geometrie	10 000	15 000
2.	Trojhranné programy	60	200
2.	Terapeutické sešity	30	200
2.	Notebook	10 000	15 000
2.	Tablet	8 000	15 000
2.	Klávesnice k tabletu	500	1000
2.	Speciální dřevěné hračky a pomůcky	150	1 000
2.	Polikarpova stavebnice	10 000	12 000
2.	Stavebnice Pyramida zážitků	6 000	8 000
2.	Textilní didaktické hračky	300	1 000
2.	Pískovnička s příslušenstvím	2 400	3 000
2.	Terapeutické modelovací hmoty Theraflex	200	500
2.	Vizualizované a strukturované přehledy učiva	200	700
2.	Tiskátka	80	200
2.	Speciální nůžky	200	300
2.	Škrabky na ovoce a zeleninu	500	600
2.	Prkénko na přidržení potravin		600
2.	Deska na mazání chleba	200	250
2.	Protiskluzová přísavka	150	200
2.	Otvírák sklenic a konzerv	160	200
2.	Multiotvírák	140	200
2.	Molitanové míčky	20	50
2.	Masážní míčky	30	100
2.	Skákací míče s držáky	130	300
2.	Rehabilitační míče a válce	350	500
2.	Overbally	60	200
2.	Kruhy	60	100
2.	Látkové míče	100	200
2.	Megabloky - sady velkých molitanových kostek	8 000	10 000
2.	Dotekové desky a smyslové chodníčky	7 000	8 000
2.	Balanční pomůcky sada	2 000	3 000
2.	Trampolína	1 500	4 000

2.	Motorický padák	1 700	2 000
2.	Pohybová hra Mé tělo	1 700	2 000
3.	Pítka	140	250
3.	Speciální talíře	150	250
3.	Speciální přístroje	200	400
3.	Fixační pásky na ruku	140	200
3.	Plavecké pomůcky sada	2 000	2 500
3.	Tříkolka	8 000	15 000
3.	Ležítka, odrážedlo ¹⁾	2 000	4 000
3.	Boccia – pomůcka pro hru typu petang		20 000
3.	Handbike ¹⁾		59 000
3.	Tandemové kolo ¹⁾		60 000
3.	Monoski ¹⁾		40 000
3.	Biski ¹⁾		55 000
3.	Hokejová sledge ¹⁾		34 000
3.	Univerzální držák		350
3.	Počítač	10 000	15 000
3.	Tiskárna	5 000	10 000
3.	Laminátor	2 000	4 000
3.	Speciálně upravené klávesnice	400	4 500
3.	Trackball a myši	1 000	1 500
3.	Dotykové monitory		6 500
4.	Závěsná houpačka ¹⁾		6 000
4.	Kamera	5 000	10 000
4.	Smartnav 4 EG/AT, trackerpro – kamery připevněné na monitoru PC ke snímání pohybů hlavy		25 000
4.	Grafický tablet		800
4.	Komunikační tabulky pro alternativní komunikaci - vstupní investice		5 000
4.	Komunikátory jednovztažné	500	800
4.	Komunikátory vícevztažné	6 000	18 000
4.	Software do PC, nebo tabletu k alternativní komunikaci	6 000	12 500
4.	Software do PC nebo tabletu – výukové programy		6 000
4.	Obrázkové klávesnice k alternativní komunikaci		15 000
4.	Ergorest područka		2 000
5.	Vodní lůžko ¹⁾	30 000	40 000
5.	Bazén s relaxačními míčky ¹⁾		10 000
5.	Vozík za kolo ¹⁾		60 000
5.	Taktilně haptické didaktické pomůcky	4 000	6 000
5.	Pomůcky pro rozvoj komunikace AAK (zvukové hračky, programy AAK, komunikační tabulky...)	1 000	2 000
5.	Multilicence programů typu „Média“ ¹⁾		10 000
5.	Integra mouse – ovládání PC pomocí dechu	600	

¹⁾ Uvedené pomůcky jsou určeny převážně pro školy a třídy samostatně zřízené pro žáky s tělesným postižením, které je v některých případech využívají již nyní – a kde je předpoklad jejich využití více žáky.

Tabulka č. 42 Kompenzační pomůcky pro žáky s tělesným postižením, ceny uvedeny v Kč

Stupeň PO	Název	cena min.	cena max.
2.	Stůl s výškově a úhlově nastavitelnou plochou		7 000
2.	Protiskluzová podložka	1 000	3 000
2.	Židle s pevnou podnožkou		3 500
2.	Stupínek pod tabuli		3 000
2.	Přenosné stojany pro práci na lavici		500
2.	Speciální židle s područkami - pro žáky, kteří mají bezpečný sed	2 500	6 000
3.	Židle (sedačka) pro žáky, kteří potřebují podporu sedu	11 000	26 000
3.	Madla k WC		800
3.	Polohovací pytle		3 000
3.	Žíněny, antidekubitní matrace		4 000
3.	Podavače předmětů		500
3.	Držák berlí na lavici		1 000
3.	Držák toaletního papíru		800
3.	Systémy záchytných madel - 1 kus		400
3.	Čistička vzduchu		
4.	Stůl vhodný k vozíku		8 004
4.	Nástavce na WC		2 500
4.	Sklopná madla k WC		2 500
4.	Automatický bidet		15 000
4.	Pojízdná polohovací dětská sedačka se stolkem		50 000
4.	Schodolez		130000
5.	Přesouvací prkno pro přesun z vozíku		2 500
5.	Závěsy a zvedáky (mechanický, elektrický)	25 000	45 000
5.	Polohovací lůžko	15 000	35 000
5.	Polohovací pomůcky	2 500	5 000

Uvedený druh konkrétní pomůcky není závazný, ale jedná se o praktický příklad využívaný při vzdělávání dané skupiny žáků již v současnosti. Je zřejmé, že v budoucnu se konkrétní název pomůcky bude měnit, jako podklad pro nacenění „typového“ druhu byla použita pomůcka v dané nákladové relaci.

Materiál pro výrobu individualizovaných pomůcek

Materiál zahrnuje náklady spojené s kopírováním textů a obrázků, laminováním, tvorbou individualizovaných pracovních listů, komunikačních knih apod.

Navrhovány jsou dva stupně diferencované dle finanční náročnosti:

Stupeň 2: 3600 Kč

Stupeň 3 - 5: 5000 Kč

6.7. Pomůcky pro žáky s mentálním postižením

Tabulka č. 43 Didaktické a speciální didaktické pomůcky pro žáky s mentálním postižením, ceny uvedeny v Kč

Stupeň PO	Název	cena min.	cena max.
2.	Vím, co čtu- interaktivní program pro 1. st. ZŠ (euroDIDACT)		3 500
2.	Čtení jako hraní (euroDIDACT)		3 600
2.	Čtení jako hraní 2 (euroDIDACT)		2 600
2.	tablet	8 000	15 000
2.	Maňásek		1 200
2.	Velké nástěnné obrazy	10 000	20 000
2.	Reálné modely	5 000	10 000
2.	Přírodniny	3 000	5 000
2.	Vzorkovníky druhů dřeva, kovu, plastů	3 000	5 000
2.	Námětové hry (Benjamin)	4 000	5 000
2.	Různé stavebnice (Benjamin)		5 000
2.	Dřevěné hračky (Benjamin)	5 000	8 000
2.	Vkládačky, rozvoj jemné motoriky (Benjamin)	5 000	8 000
2.	Poklady hudebního království (euroDIDACT)		2 600
2.	Laminátor	2 000	4 000
2.	Audioknihy		300
2.	Čtecí okénko		10
2.	Provlékačí abeceda		350
2.	Demonstrační karty		500
2.	Kostky (slabikové domino)		200
2.	Konstrukční stavebnice		300
2.	Pomůcky, pracovní listy a metodické materiály pro reedukace		2000
3.	Učebnice a prac. sešity pro ZŠ praktickou (1. a 2. stupeň)	10 000	15 000
3.	Učebnice a prac. sešity pro ZŠ speciální	5 000	10 000
3.	PC výukové programy: sada Média multilicence		17 000
3.	PC výukové programy: sada Altík multilicence		17 000
3.	PC výukové programy: sada firmy Mentio multilicence		38 000
3.	Rozkládací nebo průhledné modely (lidské tělo, stroje apod.)	10 000	20 000
3.	Základní vybavení pracovního místa pro 1 žáka (dílenský stůl, svěrák, svěrky, hoblice apod.) – na 5 let*	16 300	
3.	Základní ruční nářadí pro práci s papírem, dřevem, kovem, sklem a různým materiálem – na 5 let*		7 000
3.	Základní akumulátorové nářadí (šroubovák/vrtačka, přímočará pila) - na 5 let*		3 000
3.	Pomůcky pro práce montážní a demontážní (konstrukční stavebnice – Merkur, Lego apod.) - na 5 let*		5 000
3.	Základní materiál pro práci s papírem, dřevem, kovem a různým materiálem – na 5 let*		6 000
3.	Základní barvy, laky, lepidla, spojovací materiál - na 5 let*		1 800

3.	Základní zemědělské vybavení (rýč, hrábě, lopata, sekera, zahradnické nůžky, květináče, truhlíky, kolečka apod.) – na 5 let*		3 000
3.	Sazenice, semena, hnojivo – každý rok*		500
3.	Základní kuchyňské vybavení – vaříč, jídelní souprava apod. – na 5 let*		5 000
3.	Keramická pec – na 9 let*		40 000
3.	Keramická hlína, glazury – každý rok*		5 000
3.	Dílenský stůl		6 000
3.	Hoblíce		7 000
3.	Svěrák		3 000
3.	Svěrky stopařské, dva kusy		300
3.	Sada dílenského náčiní: Např. Nůžky, děrovač, sešivačka, knihařský nůž, metr, pilníky, pilky, vrtačka, kladívka, hoblík, dláta, bruska, šroubováky, klíče, kleště, nůžky na plech, gumová palička, sklenářský diamant nebo řezací kolečko, brousek apod.		7 000
3.	Aku šroubovák/vrtačka		1 500
3.	Aku přímočará pila		1 500
3.	Pro práci s papírem (karton, lepenka, plátno, polepovací papíry, apod.)		1 000
3.	Pro práci se dřevem (překližka, hranolky, různé druhy dřevěných desek, palubky, apod.)		1 500
3.	Pro práci s kovem (různé druhy drátů a plechů, trubky, apod.)		1 500
3.	Pro práci s různým materiálem (tabulové sklo, plexisklo, modelovací hlína, kůže, koženka, přírodniny apod.)		2 000
3.	Barvy, laky (vodou ředitelné)		800
3.	Lepidla		500
3.	Různý spojovací materiál (hřebíky, vruty apod.)		500

* Jedná se o vybavení pro výuku vzdělávací oblasti Člověk a svět práce

Tabulka č. 44 Kompenzační pomůcky pro žáky s mentálním postižením, ceny uvedeny v Kč

Stupeň PO	Název	cena min.	cena max.
2.	Logopedické zrcadlo		3 000
3.	Kuličkový bazén		11 000
4.	Vodní postel		40 000
4.	Roller (pojízdne prkno)		2 300
4.	Balanční chodníček		4 700
4.	Pracovní stůl		2 600
4.	Polohovací klín		2 500
4.	Polohovací vak	2 000	5 000
4.	Polohovací matrace		24 000
4.	Pískovnice (i prosvětlená)	3 000	4 000
4.	Polohovací válec		1 000
4.	Štěrkovnice (terapie v teplém písku)		12 000
4.	Masážní vibrační lehátko		7 000
4.	Závěsná houpačka ¹		2 000
4.	Vibrační masážní podložka		1 000
4.	Velký balanční míč		400

¹ Využívá se především pro vestibulární a proprioceptivní stimulaci

Materiál pro výrobu individualizovaných pomůcek pro žáky s MP

Materiál zahrnuje laminovací fólie, náklady spojené s kopírováním textů a obrázků, laminováním, tvorbou individualizovaných pracovních listů, názorných didaktických pomůcek apod.

Navrhovány jsou dva stupně diferencované dle finanční náročnosti:

Stupeň 2: 3600 Kč

Stupeň 3 – 5: 5000 Kč

6.8. Pomůcky pro žáky s poruchou autistického spektra

Tabulka č. 45 Didaktické a speciální didaktické pomůcky pro žáky s mentálním postižením, ceny uvedeny v Kč

Stupeň PO	Název	cena min.	cena max.
2.	Laminátor	2 000	4 000
2.	Diktafon	1 200	3 000
2.	Fotoaparát	5 000	8 000
2.	Názorné manipulační pomůcky (čísla, písmena, tabulky)		1 000
2.	Lišty na výrobu denních režimů a rozvrhů		500
2.	Didaktické SW		3 000
2.	Tiskárna		10 000
2.	Protiskluzová podložka		300
2.	Relaxační pytel	1 500	2 500
2.	Physioball	600	1 500
3.	Dataprojektor		10 000
3.	Projekční plátno		3 000
3.	Tablet	8 000	15 000
3.	Sada strukturovaných krabic		5 000
3.	Soubor pomůcek pro nácvik sociálních dovedností		4 000
3.	Pomůcky pro senzorickou integraci	2 500	4 000
3.	Šablony na nácvik grafomotoriky	800	1 000
3.	Trampolína	1 500	4 000
3.	Závěsná houpačka ¹		2 000
3.	Učebnice, učební texty a další materiály		1 500
3.	Pomůcky pro pracovní vyučování a výuku domácích prací	500	1 500
4.	Individualizované pomůcky (symboly, speciální učebnice, sešity, pracovní listy, deníky, scénáře, schémata, strukturované úkoly apod.)		3 000
5.	Individualizované podrobně rozpracované pomůcky pro rozvoj sebeobsluhy a pracovních dovedností	2 000	3 000

Tabulka č. 46 Kompenzační pomůcky pro žáky s PAS, ceny uvedeny v Kč

Stupeň PO	Název	cena min	cena max
3.	Komunikační program Sym Writer	5 500	12 500
3.	Komunikační program Boardmaker		13 000
3.	Dotykový monitor	5 000	6 500
3.	Pomůcky pro tělesnou výchovu	1 000	1 500
3.	Nábytek ke strukturalizaci prostoru (policový regál, skříňky apod.)	1 500	3 000
3.	Notebook, netbook	8 000	12 000
4.	Komunikátor jednoduchý	500	2 000
4.	Komunikátor vícevzkazový	2 000	18 000
4.	Speciálně upravené klávesnice	400	4 500

4.	Trackbally a myši	1 000	1 500
4.	Zátěžová deka	4 000	6 500
4.	Paravan	1 500	2 500
4.	Pomůcky pro rozvoj manuálních dovedností (reálné předměty z různých materiálů, textilní didaktické hračky, skládačky, vkládačky, jednoduché stavebnice, pískovnička atd.)	1 500	2 500
4.	Pomůcky pro rozvoj komunikace AAK (zvukové hračky, komunikační tabulky...)	300	1 000

¹ Využívá se především pro vestibulární a proprioceptivní stimulaci

Materiál pro výrobu individualizovaných pomůcek pro žáky s PAS

Materiál zahrnuje laminovací fólie, náklady spojené s kopírováním textů a obrázků, laminováním, tvorbou individualizovaných pracovních listů, názorných didaktických pomůcek, denních režimů apod.

Navrhovány jsou dva stupně diferencované dle finanční náročnosti:

Stupeň 2: 3600 Kč

Stupeň 3 – 5: 5000 Kč

6.9. Pomůcky pro žáky se specifickými poruchami učení a chování

Projekt SPIV není zaměřen na řešení podpůrných opatření pro žáky této cílové skupiny. Pomůcky pro žáky se specifickými poruchami učení a chování uvedené v této části jsou převzaty z podkladů NÚV (předáno 9. 6. 2015). Tyto podklady jsou beze změny uvedeny v tab. č. 47 a č. 48 - tedy bez dělení pomůcek do stupňů podpory a s uvedením fixní ceny (v ostatních částech uvádíme cenové rozpětí).

Obecně se předpokládá, že žáci zde uvedení, tj. s potřebou pomůcek vykazují potřebu podpůrných opatření ve stupních 2 a případně až 3.

Tabulka č. 47 Didaktické a speciálně didaktické pomůcky pro žáky se SPUCH, ceny uvedeny v Kč

Název	cena
Číselná síť 1-20	10
Kruhové výseče - zlomky, puzzle - zlomky	50
Miskové počítadlo	50
Papírové číslice	50
Pexeso "abeceda"	50
Přehledy gramatiky (ideálně multisenzoriální přístup)	50
Tabulka násobků	50
Pracovní sešity Nové školy Brno - pro výuku matematiky	80
Papírové peníze	100
Reliéfní plastové tabulky dílčích písmen	100
Dokážeš psát bez chyb? Pracovní sešit pro 1. stupeň	100
Šup: Učíme se číst s porozuměním	100
Treuerová: Pracovní sešit pro rozvoj početní představivosti a dovednosti	100
Sklenářová: Křížovky, osmisměrky, doplňovačky	120
Balharová: Astronomie bez dalekohledu	150
Balharová: Život rytíře. Kniha her a čtení pro děti s SPU	150
Bednářová: Čtení pro mne	150
Černý Petr a Červená Pepča - didaktická hra	150
Emmerlingová: Když dětem nejde čtení 1, 2, 3	150
Štěrbová: Čtení mě baví I	150
Zelinková: Čtení mě baví II	150
Bednářová: Číselná řada do 100	150
Bednářová: Číselná řada do 1000, 1. a 2. díl	150
Bednářová: Psaní s hraním	150
Bednářová: Předčíselné představy	150
Bednářová: Struktura čísla 1 až 10	150
Fialová: Barevná matematika	150
Michalová: Rozvíjíme početní představy 1, 2	150
Michalová: Základy čtení I, II	150
Tymichová: Nauč mě správně psát	150
Černá: Dyslexie - texty a hry pro děti s dyslexií.	200
Naučné domino k procvičení abecedy, slabik a skládání slov	200

Zelinková: Hrajeme si s písmeny - rozlišování hlásek	200
Michalová: Barevná pravidla	200
Novák: Čtenářské tabulky	200
Deskové hry. Procvičujeme vyjmenovaná slova - B, L, M, P, S, V, Z	300
Kostky s násobky	300
Kostky souhlásky (tvrdé a měkké)	300
Krychle – řady	300
Krychle – zlomky	300
Tělesa s podstavou	300
Textilní písmena	300
Barevné hranolky	400
Karty a kostky s písmeny	400
Novák: Dyskalkulie - specifické poruchy počítání	500
Rýdlová: Jazyky bez bariér	500
Výukový program Objevitel - reedukace dyskalkulie	500
Michalová: Čítanka pro dyslektiky II, III, IV	500
Zelinková: Cvičení pro dyslektiky I - VI	500
Jucovičová: Interaktivní hmatové pomůcky - soubor	1 000
Jucovičová: Interaktivní učebnice ČJ	1 000
Výukové programy (CD-ROM, DVD, soubor) Brepta, Naslouchej a hrej si, Dyslex	3 000
Brepta	3 400
Balíček programů LOGICO PICCOLO	3 500
Výukový program Pavučinka	3 500
Výukový program Jazyky bez bariér	3 600
Altíkův slovník-multilicence	3 900
Dyslektik PC program Kajoko	3 900
CD-ROM Čtení jako hraní I, II	3 980
Písková písmena malá a velká abeceda	4 800
MÉĎA 99	4 900
MÉĎA A OBRÁZKY, MÉĎA BARVY A TVARY	4 900
Licence k výukovému programu Dyslexie I, II	5 000
DysCom - Výukový program pro děti se spec. výukovými potřebami v českém jazyce	7 200
Multilicence DYSCOM	7 248
Tablet	10 000
Deficity dílčích funkcí -tréninkový program	11 000
Notebook	15 000
Výukové programy - komplet: ABC do škol, DysCom, Objevitel - komplet programů pro děti s SPU - serverová licence PACHNER	20 500
Dataprojektor	21 000
Mentio - sada speciálních počítačových programů	37 300

Tabulka č. 48 Kompenzační pomůcky pro žáky se SPUCH, ceny uvedeny v Kč

Název	cena
čtecí záložka	20
násadky na psací náčiní	50
trojhranný program	50
Kreslící koule	100
Sada sešitů s širším linkováním, členěním, pomocnými linkami apod.	500

Náklady na materiál pro výrobu individualizovaných pomůcek pro žáky se SPUCH

Materiál zahrnuje např. náklady spojené s kopírováním textů a obrázků, laminováním, tvorbou individualizovaných pracovních listů apod.

Navrhovány jsou dva stupně diferencované dle finanční náročnosti:

Stupeň 2: – 3 600 Kč

Stupeň 3 až 5: – 5 000 Kč

7. Závěr

Cílem materiálu je poskytnout první odhady nákladovosti jednotlivých druhů podpory poskytovaných žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v českém školství. Zdůraznit je třeba opět, že se v některých položkách jedná i o náklady, které jsou již v současnosti žákům poskytovány, podle v současnosti platné legislativy. Dále **uvedené odhady nákladů nepředstavují prostý či absolutní nárůst nákladů oproti současnému stavu**, ale v řadě případů jsou současné náklady (které však nelze z veřejných zdrojů dohledat) již v celkových nákladech obsaženy.

Dalším charakteristickým rysem materiálu je jeho **zaměření na podpůrná opatření poskytovaná žákům cílové skupiny bez ohledu na typ školy** (běžná a speciální) v níž bude žák vzděláván. To je ostatně v souladu s pojetím školského zákona. V úvodu je explicitně uvedeno, že východiskem pro stanovení počtu dětí, žáků a studentů, jichž se tzv. speciální vzdělávání týká je odhadovaná četnost (rozložení) stupňů PO, jak je v březnu 2015 ověřil na reprezentativním vzorku žáků se SVP tým projektu SPIV. Současně je pracováno s aplikací uvedených zjištění na statistické údaje o počtu žáků se SVP vykázanými školami v rámci tzv. zahajovacích výkazů v září 2014.

Za zásadní přínos tohoto materiálu považují tvůrci jeho široké zaměření na všechny rozhodující oblasti podpory stanovených novelou školského zákona.

Autoři již výše uvedli, že konečný a skutečný rozsah nákladů na vzdělávání žáků se SVP (nyní i v budoucnu) záleží na mnoha faktorech, z nichž všechny nelze v současnosti (červen 2015) přesně predikovat. Typickým příkladem je možná ingerence správního soudnictví a antidiskriminační legislativy do přiznávání podstatného prvku podpory – asistenta pedagoga. (K dalším faktorům na str. 4).

K dílčím závěrům:

Spodní odhad ročních nákladů na zajištění podpůrných opatření pro žáky se SVP (bez odhadu ročních nákladů na speciální didaktické a kompenzační pomůcky) je uveden v tabulce číslo 49. V případě žáků ve speciálních třídách a školách je použit stejný postup jako v případě výše vedených variant (1 : 10, 1 : 6). V případě žáků se SVP v běžných školách je u žáků se sociálním znevýhodněním počítáno se zajištěním služby AP pro 40 % žáků ve 2. stupni a 50 % žáků ve 3. stupni. V případě žáků se specifickými poruchami učení a chování je počítáno se zajištěním služby AP pro 20% žáků ve 2. stupni a 30 % žáků ve 3. stupni (8. platová třída). V případě žáků se zdravotním postižením vzdělávaných formou individuální integrace nepočítá se službou asistenta pedagoga ve 100 % případů, ale diferencuje podíl žáků s potřebou tohoto podpůrného opatření dle druhu a stupně postižení. Odhad finančních nákladů PO intervence (reedukace, doučování apod.) vychází ze stanovené týdenní hodinové dotace dle jednotlivých stupňů u všech žáků se SVP (13. platová třída). V případě ročních nákladů na další vzdělávání pedagogických pracovníků pro získání

potřebných kompetencí pro práci s žáky se SVP byla použita částka 1.000 Kč/rok na jednoho žáka se SVP. Přičemž výše v textu kap. č. 5 jsou modelovány i odlišné způsoby. Podpůrné opatření „úprava prostředí“ je vypočítána jako roční náklad pro 30 % dětí s potřebou PO.

Tabulka č. 49 Očekávané náklady, ceny uvedeny v Kč na podpůrná opatření – spodní hranice odhadu

Oblast PO/ celkové náklady	Náklady na PO v Kč celkem (škola běžná i speciální) ¹⁾		
	s využitím spodního odhadu žáků se SZN	s využitím středního odhadu žáků se SZN	s využitím horního odhadu žáků se SZN
Asistent pedagoga	4 101 360 727	4 626 458 120	5 151 494 258
Intervence	2 242 357 446	2 607 236 076	2 972 080 179
DVPP	169 103 000	191 821 000	214 538 000
Úprava prostředí	696 413 333	783 018 333	869 618 333
Celkem	7 209 234 506	8 208 533 529	9 207 730 770

¹⁾ Předpokládá se u všech variant shodný počet žáků se ZP – viz tab. č. 6

Střední a očekávané realitě bližší odhad finanční náročnosti podpůrných opatření (bez odhadu ročních nákladů na speciální didaktické a kompenzační pomůcky) je uveden v tabulce 50. V případě žáků ve speciálních třídách a školách je použit stejný postup jako v případě maximalistické varianty (1 : 10, 1 : 6). V případě žáků se SVP v běžných školách je u žáků se sociálním znevýhodněním počítáno se zajištěním služby AP pro 40 % žáků ve 2. stupni a 60 % žáků ve 3. stupni. V případě žáků se specifickými poruchami učení a chování je počítáno se zajištěním služby AP pro 30% žáků ve 2. stupni a 40 % žáků ve 3. stupni. V případě žáků se zdravotním postižením vzdělávaných formou individuální integrace nepočítá se službou asistenta pedagoga ve 100 % případů, ale diferencuje podíl žáků s potřebou tohoto podpůrného opatření dle druhu a stupně postižení. V této variantě jsou počítány náklady na činnost AP v 8. platové třídě. Odhad finančních nákladů PO intervence (reedukace, doučování apod.) vychází ze stanovené týdenní hodinové dotace dle jednotlivých stupňů u všech žáků se SVP. Při výpočtu byla použita ze superhrubá hodinová mzda v 13. platové třídě. V případě ročních nákladů na další vzdělávání pedagogických pracovníků pro získání potřebných kompetencí pro práci s žáky se SVP byla použita částka 5.000 Kč/rok na jednoho žáka se SVP – a stejně jako u předchozího odhadu nižší hranice je možno použít odlišné náklady popsané v kap. č. 5. PO Úprava prostředí je vypočítána jako roční náklad pro 30 % dětí s potřebou PO.

Tabulka č. 50 Očekávané náklady v Kč na podpůrná opatření – střední hranice odhadu

Oblast PO/ celkové náklady	Náklady na PO v Kč celkem (škola běžná i speciální) ¹⁾		
	s využitím spodního odhadu žáků se SZN	s využitím středního odhadu žáků se SZN	s využitím horního odhadu žáků se SZN
Asistent pedagoga	4 654 339 917	5 259 400 893	5 864 388 362
Intervence	2 242 357 446	2 607 236 076	2 972 080 179
DVPP	845 515 000	959 105 000	1 072 690 000
Úprava prostředí	696 413 333	783 018 333	869 618 333
Celkem	8 438 625 696	9 608 760 302	10 778 776 874

1. **Maximální roční odhad finanční náročnosti** (bez odhadu ročních nákladů na speciální didaktické a kompenzační pomůcky) je vyčíslen v tabulce číslo 51. V této variantě jsou uvedeny náklady na činnost AP v 8. platové třídě, přičemž v případě žáků vzdělávaných ve speciálních školách bylo vycházeno z poměru 1 AP na 10 žáků ve 3. stupni a 1 AP na 6 žáků ve 4. a 5. stupni. V případě žáků vzdělávaných v běžných školách byla maximální týdenní hodinová dotace dle jednotlivých stupňů předpokládána u 100 % žáků. Odhad finančních nákladů PO intervence (reedukace, doučování apod.) vychází ze stanovené týdenní hodinové dotace dle jednotlivých stupňů u všech žáků se SVP. Při výpočtu byla použita ze superhrubá hodinová mzda v 13. platové třídě. V případě ročních nákladů na další vzdělávání pedagogických pracovníků pro získání potřebných kompetencí pro práci s žáky se SVP byla použita částka 5.000Kč/rok na jednoho žáka se SVP (a stejně jako u předchozích dvou variant je možno zařadit i další způsoby výpočtu těchto nákladů jak jsou popsány v kap. č. 5). Poslední naceněnou oblastí je základní úprava prostředí školní třídy (budovy), která je v tomto modelu předpokládána u o 50% dětí s potřebou PO.

Tabulka č. 51 Očekávané náklady v Kč na podpůrná opatření – horní hranice odhadu

Oblast PO/ celkové náklady	Náklady na PO v Kč celkem (škola běžná i speciální) ¹⁾		
	s využitím spodního odhadu žáků se SZN	s využitím středního odhadu žáků se SZN	s využitím horního odhadu žáků se SZN
Asistent pedagoga	8 955 140 041	10 067 974 569	11 180 686 585
Intervence	2 242 357 446	2 607 236 076	2 972 080 179
DVPP	845 515 000	959 105 000	1 072 690 000
Úprava prostředí	1 044 620 000	1 174 527 500	1 304 427 500
Celkem	13 084 983 638	14 805 797 077	16 526 441 036

Příloha: Úvodní studie zavedení celoplošného modelu půjčoven kompenzačních pomůcek pro žáky se zdravotním postižením v běžných školách

Pojetí

Jedná se o vstupní informaci připravovanou jako příloha materiálu projektu SPIV „Kvalifikovaný odhad finanční náročnosti podpůrných opatření pro žáky se SVP v ČR“. V tomto materiálu je proveden přehled finanční náročnosti jednotlivých druhů pomůcek – ve skupinách pro žáky s jednotlivými druhy znevýhodnění.

Ve stávajícím systému nelze zodpovědně nacenit očekávanou finanční náročnost „pomůcek“ jako podpůrného opatření. Z obecných principů jejich používání vyplývá, že varianta „půjčovny“ pomůcek musí být vždy efektivnější než pořízování pomůcky pro každý případ individuální integrace žáka. Proto byla zpracována tato „minianalýza“ jako možné východisko pro další úvahy o způsobu financování pomůcek poskytovaných jako podpůrné opatření ve vzdělávání.

Cíle

Cílem vstupní analýzy je vyčíslit rámcové náklady na možné zavedení celoplošného modelu půjčoven kompenzačních pomůcek pro zdravotně postižené žáky v integrovaném školství a porovnat efektivnost tohoto modelu vůči současnému stavu.

Metodologie

Analýza je založena na porovnání dat z již fungující půjčovny kompenzačních pomůcek v kraji Vysočina při SPC Žďár nad Sázavou (dále „půjčovna“) s předpokládanou poptávkou v ČR. Vzhledem k tomu, že půjčovna se zaměřuje na žáky vzdělávané v tzv. běžných školách, je v analýze porovnáno procento žáků, kterým půjčovna poskytuje služby vůči všem integrovaným žákům v kraji. Integrovanou školou se v tomto případě myslí škola, jež má méně než 25 % žáku se ZP. Na základě výše zmíněného poměru je pak vypočtena i teoretická poptávka/obslužnost i v dalších krajích.

Náklady na službu půjčovny jsou vztáhnuty k investičním nákladům potřebným na pořízení pomůcek a provozním nákladům sestávajícím z personálních nákladů. Náklady na prostory nejsou v analýze zahrnuty, vzhledem k tomu, že půjčovna je přidružena k SPC a předpokládá se podobné umístění i v ostatních krajích. Na základě dat z půjčovny kraje Vysočina jsou vypočítány investiční náklady na jednoho klienta půjčovny. V jiných krajích než je kraj Vysočina jsou investiční náklady na klienta vypočítány jako investiční náklady na klienta vynásobené výše zmíněnou teoretickou poptávkou/obslužností.

Efektivita služby je posouzena na základě deskripce stavu v současnosti existující půjčovny při SPC Žďár n. Sázavou. Analýza počítá se superhrubou měsíční mzdou 30 000 Kč. Náklady na každoroční obnovu majetku (opravy a pořízení rozbitých pomůcek) jsou stanoveny dle rozpočtu půjčovny.

V současné době školy pořízují kompenzační pomůcky pro své žáky, nicméně neexistuje systém relokace pomůcek, které již dále neslouží žákovi, pro kterého byly pořízeny. Takový stav nastává například, když žák změní školu v důsledku změny bydliště, na základě osobních preferencí či po absolvování školy. Tyto pomůcky nelze považovat za efektivně využité. Centralizovaná půjčovna v daném území (kraji) je schopna řešit poptávku po pomůčkách a jejich distribuci nevyužívaných pomůcek dále klientům, kteří je potřebují.

Půjčovna ve Žďáru nad Sázavou

Půjčovna funguje v prostorách SPC Žďár nad Sázavou o výměře cca 20 m² a ke svému fungování vyžaduje v průměru za rok cca 0,5 úvazku, pokud uvažujeme i analytickou činnost. Je nutné zmínit, že práce v půjčovně značně kolísá, přičemž v červnu až září je třeba pouze k provozu 0,6 úvazku a v ostatních měsících 0,3. Půjčovna v současnosti uspokojuje relativně stabilní poptávku, pravidelně uzavírá kolem 100 smluv každý rok se školami, které mají zájem o její služby. Z 2631 integrovaných žáků v kraji Vysočina, poskytuje Půjčovna své služby 6,5 % z nich, ne každý žák se ZP však potřebuje kompenzační pomůcku. Jisté změny v požadavcích byly pozorovány po projektech "Počítače do škol" a "Internet do škol", kdy klesla poptávka po informačních technologiích.

Dle údajů z šetření a dle zásad využitelnosti² jsou kompenzační pomůcky využívány během své životnosti několika žáky. Ty nejstarší vystřídal 2 - 5 klientů v závislosti na pomůcce, vícekrát se půjčují spíše drobnější pomůcky, polovina dlouhodobého hmotného majetku se dle kvalifikovaného odhadu zapůjčila dvakrát až třikrát.

Při aplikaci modelu půjčovny kraje Vysočina na ostatní kraje bychom dosáhli následujících nákladů a hodnot uvedených v tab. č. 1 této přílohy (násl. strana):

² Viz. Zásady Zastupitelstva kraje Vysočina pro tvorbu a používání souborů učebních a kompenzačních pomůcek pro individuálně integrované děti, žáky a studenty se zdravotním postižením ze dne 29. 6. 2005, č. 9/05; Článek 3

Tab. č. 1 Přílohy: Odhadované náklady na provoz krajských půjčoven pomůcek

Kraj	Počet dětí se ZP integrovaných ve školách	Počet dětí, které obsluhuje půjčovna (dle kraje Vysočina)	Investiční náklady na pomůcky (dle kraje Vysočina)	Náklady na obnovu/rok	Mzdové náklady/rok
Jihočeský	1195	78	3,631,249	228,769	81,756
Jihomoravský	4302	280	13,072,495	823,567	294,322
Karlovarský	1505	98	4,573,246	288,115	102,965
Královéhradecký	4353	283	13,227,469	833,331	297,811
Liberecký	1755	114	5,332,922	335,974	120,068
Moravskoslezský	7232	470	21,975,892	1,384,481	494,778
Olomoucký	2605	169	7,915,818	498,697	178,221
Pardubický	2481	161	7,539,019	474,958	169,738
Plzeňský	2865	186	8,705,881	548,470	196,009
Praha	4978	324	15,126,658	952,979	340,570
Středočeský	5963	388	18,119,779	1,141,546	407,959
Ústecký	5440	354	16,530,538	1,041,424	372,178
Vysočina	2631	171	7,994,825	503,674 Kč	180,000
Zlínský	2104	137	6,393,429	402,786 Kč	143,945
CELKEM	49409	3211	150,139,220	9,458,771	3,380,319

Pokud by byl deset let fungující model z kraje Vysočina rozšířen v adekvátních rozměrech vůči počtu integrovaných žáků se ZP v jednotlivých krajích, činily by investiční náklady na kompenzační pomůcky (tj. bez nákladů na zařízení a prostory) cca 150 mil. Kč, ročně by pak provoz těchto půjčoven vyšel (personální náklady a obnova kompenzačních pomůcek) na necelých 13 mil. ročně.

Diskuze

Analýza předpokládá podobné rozdělení typů postižení v jednotlivých krajích. Vzhledem k principu ochrany osobních údajů nebylo možné zjistit konkrétní postižení žáků, kterým půjčovna poskytuje v roce 2015 své služby. Proto znovu upozorňujeme, že případné další analytické práce musí pokračovat i se započtením druhové četnosti daného zdravotního postižení v krajích ČR.

Závěr

Zavedení modelu půjčovny pomůcek fungující na Vysočině **může** dle výpovědi osob odpovědných za provoz půjčovny v kraji Vysočina **vést k dvou až trojnásobným úsporám při pořízování pomůcek vůči současnému stavu.**

Zdroje:

KRAJ VYSOČINA: *Zásady Zastupitelstva kraje Vysočina pro tvorbu a používání souborů učebních a kompenzačních pomůcek pro individuálně integrované děti, žáky a studenty se zdravotním postižením.* 29. 6. 2005, č. 9/05; Článek 3

Statistická data MŠMT o počtu žáků se SVP v zahajovacích výkazech škol k září 2014.

Poznámky: